

ADVENT SZEMLÉ

2021. MÁJUS: AZ IMÁDKOZÁS NÉGY CÉLJA + AZ ADVENTISTA OKTATÁSRA VONATKOZÓ JELENVALÓ IGAZSÁG + JÉZUS KRISZTUS ÜNNEPÉLYES FELHÍVÁSA + SZENT GYÖRGY ELVESZÍTETTE A SÁRKÁNYÁT + AZ ISTENI ÍTÉLET, AHOGY A SZENTÍRÁS BEMUTATJA AZT + A MESSIANISZTIKUS IMPERIALIZMUS

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELÉT VÁRÓKNAK

**A Romániai Unió Beszámoló Bizottsága
2021. április 21.**

ADVENT SZEMLE

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövetelét.

GYERMEK NAPJA

2021. május 25-26.

10-30%
ÁRKEDVELMÉNY

Online rendelés: május 25-26., 24 óra/nap

Call-center: május 25-26., 8:00-22:00

Könyvesboltjaink: május 25-26., 9:00-18:00

evs
editura viață și sănătate

2021. MÁJUS. A Romániai Hetednapos Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja.
Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georget Pirlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, Viorel Răducan, Ioșif Pașca, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Romică Sîrbu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Florian Ristea, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400 107; Tel. 0756-059330; E-mail zakariaslorand@yahoo.fr; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viață și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/323 00 20, Fax 021/323 00 40
ISSN 1842 - 3361

AZ ELNÖK ÜZENETE

„Akár szolgálat a szolgálatban; akár tanító a tanításban; akár intő az intésben; az adakozó szelídségben; az előljáró szorgalmatossággal; a könnyörülő vidámsággal művelje” (Róm 12:7-8).

Az adminisztrátori és osztályvezetői szolgálatot teljesítő lelkipásztorok tevékenységük során lelkészi teendőiket menedzseri feladatokkal ötvözik. Attól azonban, hogy lelkészi szolgálatra lettek elhívva, még nem biztos, hogy felkészültek az egyház által rájuk bízott adminisztratív kihívásokkal való küzdelemre is. Isten azonban az Ő kegyelme révén újabb lelki ajándékokkal ruházott fel, amelyek segítségével minden teljesítendő feladathoz – a lelkipásztori mellett – adminisztratív szempontból is viszonyulni tudjunk.

Mindezekén túl azt gondolom, különösen fontos, hogy minden terhet közösen, csapatban hordozzunk. Ilyen értelemben a Végrehajtó Bizottság tagjai jelentős szerepet töltek be abban a küldetésben, amit Isten az Ő egyházára bízott.

Kiegészítő jelentések

Először is az adminisztratív szempontokra szeretnék kitérni, amelyeknek az összefoglalását – napi és havi tevékenységekre lebontva – megtalálhatják a presedinte.adventist.ro honlapon. Az egyház országos vezetősége elé terjesztett legutóbbi, 2020. november 23-án kelt jelentésem óta minden hónap elején tájékoztatást tettem közzé nyilvános tevékenységemmel kapcsolatban. Ezenkívül az elmúlt év végén videóüzenetben vázoltam az Unió azon határozatait, amelyeket a pandémia évében hoztunk meg. Az említett időszakban összesen 19 jelentéstétel történt meg írott vagy videó formátumban. Ezért most nem fogom megismételni azt, ami már elhangzott. Azt viszont ezúton is megerősítem, hogy a kommunikációban nagyon hasznos az átláthatóság.

Ami a lelkészi tevékenységemet, a meghallgatásokat, a munkatársaknak nyújtott tanácsadást, a helyi bizottságok üléseit és az érintett gyülekezetek nevét illeti, ezek mind megtalálhatók a napi és heti jelentéseimben.

Fontosabb kérdéskörök

Munkatársaim az Unió bizottságában program-stratégiákat dolgoztak ki a 2021–2022-es évre vonatkozóan. Mindannyian tudjuk, hogy a 2021–2022-es év a Személyes Szolgálat Éve. A Lelkészi Osztállyal együtt megalkotottunk egy munkacsoportot, amely a következő személyekből áll: az Adventus Egyetem rektora, valamint a következő intézmények igazgatói: Adventista Médiaközpont, Viața și Sănătate Kiadó, Semnele Timpu-lui, ADRA Románia, Sola Scriptura, Sáfárság és Missziós Osztály.

Egyházunk tagjai a Kommunikációs Osztály hozzájárulásával hivatalos közleményt is kézhez kaphattak a Covid-19 elleni oltással kapcsolatosan.

TARTALOM

3 Beszámoló Bizottság – Romániai Unió

Aurel Neațu
Az elnök üzenete

6 Beszámoló Bizottság – Romániai Unió

Georgel Pîrlitu
A titkár jelentése

8 Beszámoló Bizottság – Romániai Unió

Emil Jigău
A kincstárnok jelentése

12 Vallásszabadság

Dr. Dan Constantinescu
A kommunista rezsim megtorlása
az adventista lelkipásztorokkal szemben

15 Lelkiség

Dr. Kovács Árpád
Az imádkozás négy célja

18 Oktatás

Emanuel Sălăgean
Az adventista oktatásra vonatkozó
jelenvaló igazság (IV)

20 Elmélkedés

Füstös Endre
A vizsgálati ítélet (II)

21 Lelkiség

Ștefan Radu
Jézus Krisztus ünnepélyes felhívása

22 Nyugovóra tért

Ferencz Árpád

23 Biográfia

Cristian Trenchea
Andrews – a hetednapos adventizmus
negyedik alapító tagja

24 A kereszténység történelme

Dr. Benone Lupu
Szent György elveszítette a sárkányát

26 Hitalapelvek

Emilian Niculescu
Az isteni ítélet, ahogy a Szentírás
bemutatja azt (I)

28 Teológia

Florin Lăiu
A messianisztikus imperializmus (V)

31 Gyermekoldala

Alina Chirileanu

Közzétettük az egyház hivatalos álláspontját, mely szerint az ol-tással kapcsolatos döntés személyes, szabad és önkéntes, amit a családorvossal való tanácskozásnak és a témával kapcsolatos tanulmányozásnak kell megelőznie. Vizsgáljuk meg, hogy a Biblián és a Prófétaág Lelkének írásain keresztül mi lehet az Úr tanácsa e tekintetben.

A Romániai Hetednap Adventista Egyház aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy „egészségügyi nevelés” álcája alatt szexuális nevelést próbálnak bevezetni az iskolákban, és újra megfogalmazta határozott álláspontját, miszerint főleg ilyen kényes és félreérthető kérdésekben továbbra is a szülőnek kellene felelősséget vállalnia gyermekéért.

A megrendelt Bibliák száma azt igazolja, hogy az Ifjúsági Osztálynak sikerült jelentős mértékben felkeltenie a figyelmet az „Olvasd ki először a Bibliát!” elnevezésű projekt iránt. Hiszem, hogy az ifjak közt hasonló hatást fog elérni az „Irány” sorozat is, amelyet a Hope Discovery Románia támogatásával indítunk útjára. Ez a sajátos formátumú evangelizáció, amit ifjak végeznek ifjakért, immár felvételre és szerkesztésre került, és következik, hogy április 30-ától kezdődően elkezdjük a sugárzását.

Az elmúlt időszakban két bibliai sorozatot is közvetítettünk. Az Etnikai Csoportok Osztály február 19. és 28. között a magyar közönség számára sugározta az „Én vagyok...” című előadásso-

rozatot, a másodikat pedig a Misszió, Kommunikáció és Internet Osztály készítette a Speranța TV támogatásával, és „Jézus mondta...” címmel sugározta. Ez utóbbi élőben, közönség előtt zajlott, és egyházszerkezeti szempontok figyelembevételével az egyházterületi választások lezárulta utáni második napon kezdtük sugározni.

Amint történni szokott, a választások némi képp befolyásolták az eseménynaptárunkat, mivel vezetési struktúráink eléggé szorosan kötődnek egymáshoz, napi szinten zajlik a kapcsolattartás. A Daniel Olariu lelképásztor által tartott előadások azonban napról-napra egyre nagyobb népszerűsége tettek szert, és a Kommunikáció és Internet Osztály új csapata is működőképessé vált.

A fent említett három evangelizációs sorozat érdekében a Speranța TV alkalmazottai és igazgatói mindent megtettek, hogy biztosítani tudják a programok elkészítését és közvetítését a tévécsatornán és a közösségi platformokon.

Isten szolgálattelvéje számára kimerítő volt ez az időszak, hiszen a világvárvány többletterhet rótt az emberi erőforrásokra. Ennek ellenére

„Akár szolgálat, a szolgálatban;
akár tanító, a tanításban;
akár intő, az intésben;
az adakozó szelídségben;
az előljáró szorgalmatossággal;
a könyörülő vídamsággal mívelje.”

(Róm 12:7-8)

a mű különböző ágazatait koordináló munkatársaink megtalálták a módját, hogy tartani tudják az ütemtervet, és új projekteket dolgozzanak ki.

A *Jöjjön el a Te országod!* című könyvet a Kiadványok Osztály munkatársai készítették, amire már közel 45 000 megrendelés érkezett. A könyv az Unió és az egyházterületek támogatásával előnyös áron lesz kapható.

A Lelkészi Osztály szervezésében került sor a presbiterek első országos online találkozójára. A Zoom alkalmazás segítségével megrendezett országos találkozón közel 450 személy vett részt. Ugyancsak a Lelkészi Osztály készített a presbiterek számára egy prédikációkat tartalmazó könyvet is, amely hasznos lehet azok számára, akik az adventista gyülekezetekben ígét hirdetnek. Lezárult az a kognitív viselkedésterápiára szakosító pszichoterápiás képzés, amin részt vett egyházunk lelkészeinek és alkalmazottainak egy része, így immár 25 lelkipásztor szerezte meg a szabad praxis jogát.

A Pénzügyi Osztály szakértelemmel öröködött egyházunk anyagi helyzete felett, és negyedévente jelentést tett az országos pénzügyi alapokra vonatkozóan. Állandó kihívást jelentett anyagi forrásokat biztosítani az alkalmazottak és a missziós projektek támogatására – ez utóbbiak nagy részét a járványügyi helyzethez kellett igazítani –, de Isten segítségével a pénzügyi-könyvviteli szolgálat ezt sikeresen megoldotta. Az elmúlt időszakban kezdtük el a méhkerti központ felújítási munkálatait. A következő tanácskozáson szeretnénk előterjeszteni a javaslatainkat az épület tetőterének beépítésére és az elszállásolási kapacitás növelésére.

Az Unió Titkársága felülvizsgálta és aktualizálta az egyházterületi választások szabályzatát. A Statútum Bizottság a Jogi Osztállyal karöltve elindította az egyház működési szabályzatának elemzését és aktualizálását. Megfigyeltük, hogy a járványügyi helyzetben többször kellett összehívni a helyi bizottságokat vagy a végrehajtó testületeket, ami újabb kihívások elé állította az Unió Titkárságát.

Különösen értékeltem az intézményeink tevékenységét, hiszen példamutató módon sikerült alkalmazkodniuk az új szolgálati körülményekhez. Az Adventista Médiaközpont, az ADRA Románia és a Viața și Sănătate Kiadó is folytatta munkáját, különböző programok és tervek által lelki táplálékot kínálva az érdeklődőknek. Az ADRA fizikai táplálékkal járult hozzá, hogy sok zaklatott lélek reménységet és lelki békét nyerhessen. Az Adventum Egyetemen és az adventista oktatási intézmé-

nyekben szervezett online tanítás különleges erőfeszítéseket igényelt a járványügyi helyzetben.

Választási közgyűlések

Egyházunk életében a 2021-es év márciusa különleges fontossággal bírt, hiszen öt egyházterületben tartottunk választási közgyűlést. Isten új szolgálattelvéket hívott el a munkára, vagy megújította azok elhívását, akik korábban is adminisztratív felelőségeket töltöttek be.

A szabályzatok előkészítésén és a közgyűlések megszervezéséhez a járványügyi helyzetben szükséges jóváhagyások beszerzésén túl úgy éreztem, hogy egyházunk lelki családjához kell fordulnom, és közös imára kell felszólítanom a tagjainkat. Személyesen vettem részt az új helyzethez való alkalmazkodást elősegítő intézkedések kidolgozásában, hogy a munkálatok a legnagyobb rendben folyhassanak. Az Unió Végrehajtó Bizottságának döntése nyomán került alkalmazásra a választás átláthatóságának és hatékonyabbá tételének módszertana.

Felkértük a választási közgyűlés közel ezer delegátusát, hogy közösen próbáljuk megteremteni a felelősség, átláthatóság és becsületesség kultúráját. A kinevező bizottság tagjaként úgy döntöttem, nem élek szavazati jogommal, és több, szolgálatot teljesítő társam is hasonlóképpen döntött (1Kor 9:12).

A választások általában kisebb-nagyobb változásokat eredményeznek. Az adventista gondolkodásmód ezzel meg van szokva, mivel szervezeti működésünkhöz hozzátartoznak a változások. Mindazonáltal a kinevező bizottságokban pozitív légkör uralkodott, és a küldöttek is általánosságban elégedettek voltak. A közgyűléseket a következő kifejezésekkel jellemezhetném: „jó lelkület”; „szólásszabadság”; „tisztelet mások véleménye iránt”. A különböző bizottságokban a küldöttek külső befolyások nélkül, szabadon és átlátható módon hozhatták meg a döntéseiket.

Most, a választások után azért imádkozom, hogy a frissen megalakult helyi bizottságok az isteni természet részesei legyenek, és a lelkészekkel, presbiterekkel és a hívők közösségével együtt gazdagon adassék meg nekünk a mi Urunknak és Megtartónknak, a Jézus Krisztusnak örök országába való bemenetel (2Pt 1:4,10-11). Áldja meg az Úr az új munkacsoportokat, hogy minél előbb összekovácsolódjanak és megerősödjenek!

Következtetés

A jelentés további részében megtaláljátok az elmúlt év összességét a munkatársaim szemszögéből nézve. A Jó Isten hallgassa meg imáinkat, hogy egyháza növekedhessen, és tetteink kedvesek legyenek az Úr előtt.

„Az emberi természet oly gyenge, tudatlan és oly könnyen téved, hogy legyen mindenki óvatos mások megítélésében. Nem tudjuk, hogy cselekedeteink hogyan hatnak mások tapasztalatára. Amit mondunk és teszünk, lehet, hogy csekélységnek tűnik nekünk, ha azonban szemeink megnyílnának, láthatnánk, hogy a jó és a rossz legfontosabb következményei ebből származnak” (Ellen G. White: *Az evangélium szolgálai*, 473. o.). ■

A TITKÁR JELENTÉSE

„Az Úr törvénye a te szádban legyen, mert hatalmas kézzel hozott ki téged az Úr Egyiptomból.” (2Móz 13:9)

Az Egyiptomból való csodálatos kivonulás után Isten utasította Mózeset, hogy tűzzön ki különböző ünnepnapokat, amelyek legfőbb célja emlékeztetni a népet Isten gondviselésére.

A rabszolga nép nem saját ügyessége folytán szabadult meg az igától, hanem azért, mert a mennyei kéz természetfeletti módon irányította az eseményeket és a természetet. Különösen fontos volt, hogy sose feledkezzenek meg arról, hogy a szabadulás Istentől kapott, meg nem érdemelt ajándék volt számukra, ezért hálátelten éltek a rájuk váró kihívások közepette, hisz ugyanaz a láthatatlan kéz őrködött fölöttük, aki kihozta őket Egyiptomból.

A 2020-as évet egyhamar nem fogjuk elfelejteni. Az egész világot érintő vírus alapjaiban rengette meg a világ még legerősebb kormányait és egészségügyi rendszereit is, és több mint 3 millió ember halálát okozta eddig.

A világméretű katasztrófa közepette a Romániai Adventista Egyház, bár a járvány nem került el, mégis megtapasztalhatta, hogy ugyanaz a mennyei kéz viselte gondját, amely kivette Egyiptomból is a rabszolga népet.

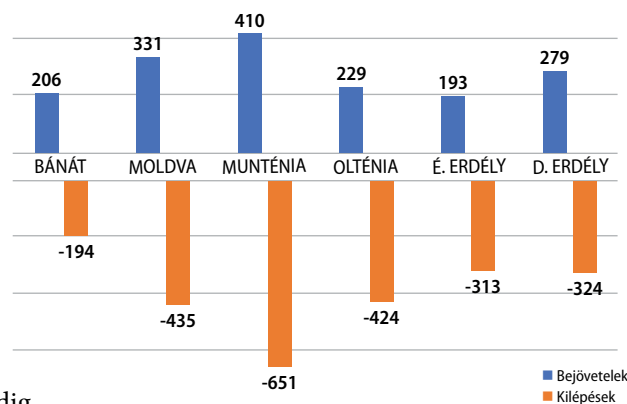
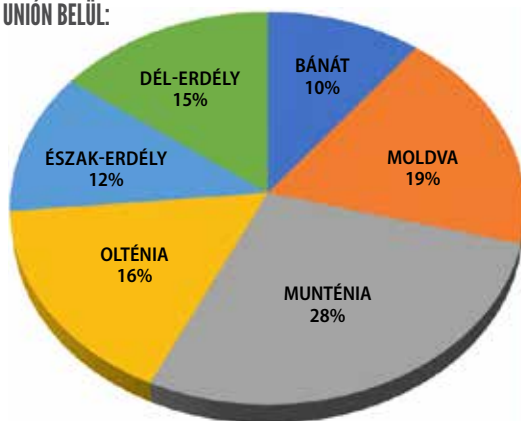
Meghívlak, figyeljük meg, hogyan alakult az elmúlt évben a Romániai Adventista Egyház helyzete.

Statistikai adatok

1. A Romániai Adventista Egyház 2020. december 31-én 62.251 tagot számlált. Íme a taglétszám egyházterületek szerinti elosztása:

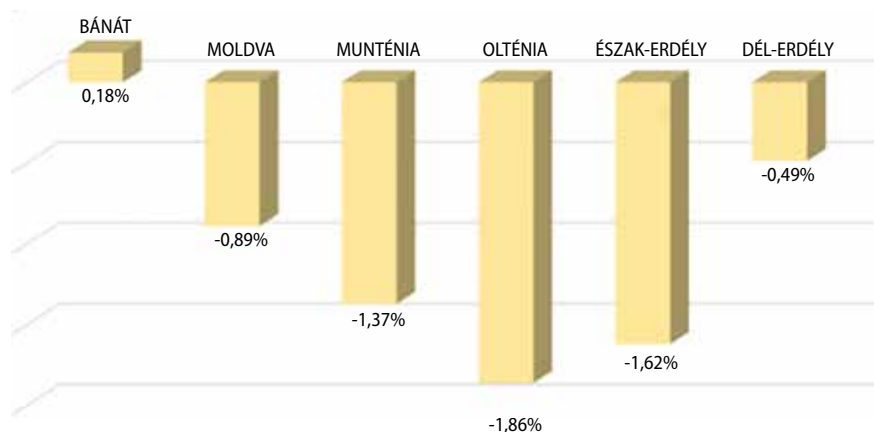
2020	Taglétszám jan. 01.	Bejövetelek					Kilépések					Taglétszám dec. 31.	Gyülekezetek	Csoportok
		Kereszt-ség	Újra kereszt.	Vallás-tétel	Tagság áthelye-zés	Kiigazítás	Tagság áthelye-zés	Elhalálo-zás	Tagság meg-szűntetése	Törlés	Kiigazítás			
UNIÓ	62 934	988	36	36	435	153	426	1248	198	12	457	62 251	1 075	245
BÁNÁT	6 524	144	6	11	35	10	44	114	16	0	20	6 536	106	46
MOLDVA	11 697	227	6	4	75	19	86	229	42	0	79	11 593	241	43
MUNTÉNIA	17 580	191	6	12	110	91	87	331	61	12	160	17 349	262	57
OLTÉNIA	10 476	142	9	3	57	18	55	254	47	0	68	10 281	183	56
ÉSZAK-ERDÉLY	7 409	110	5	5	67	6	76	140	18	0	79	7 289	129	15
DÉL-ERDÉLY	9 248	174	4	1	91	9	79	180	14	0	51	9 203	154	28

AZ EGYHÁZTERÜLETEK TAGLÉTSZÁMBELI ARÁNYA AZ UNIÓN BELÜL:

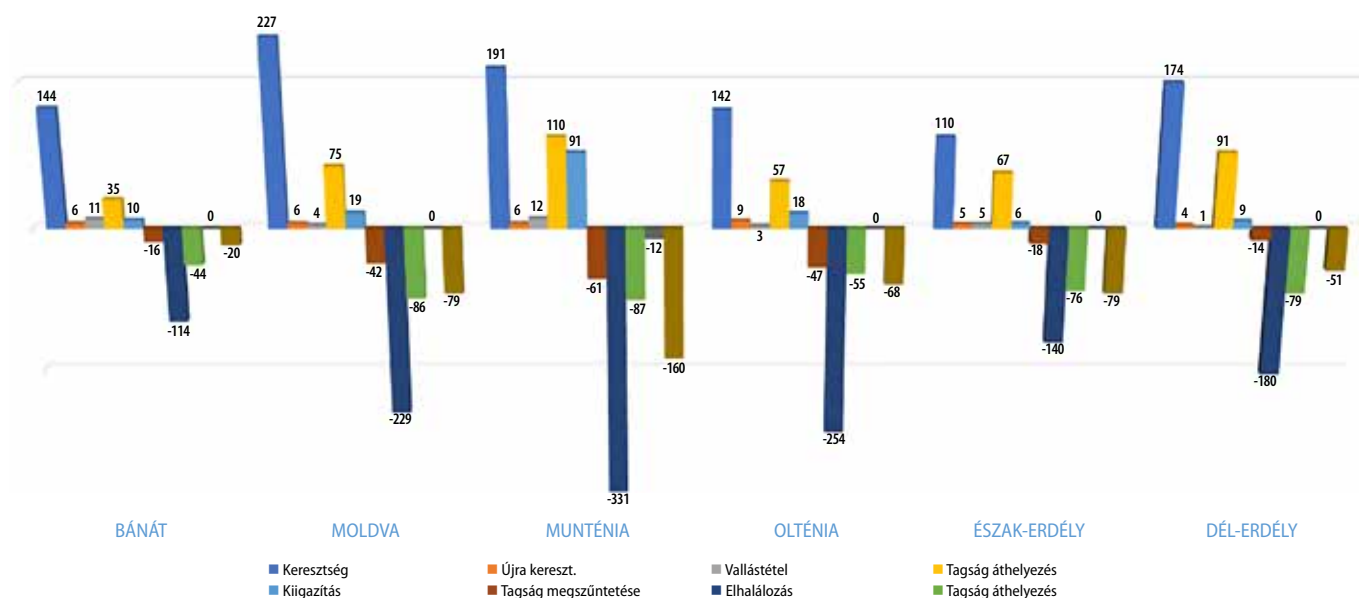

Év elején egyházunk 62.934 tagot számlált, év végén pedig 62.251 tagot. Ez 693 taggal kevesebbet jelent, ami a következőképpen oszlik el az egyházterületek között.

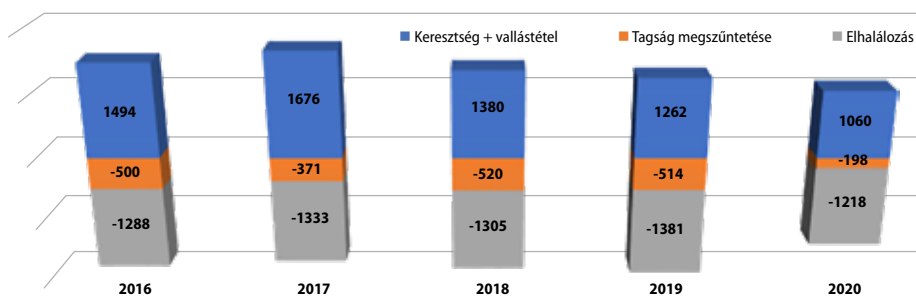
A csökkenést a vizsgált időszak kezdetéhez képest számított arány alapján javasoljuk elemezni, egyházterületenként, külön-külön:

Az egyházterületek növekedési/csökkenési mutatói:

Az elmúlt 5 évet elemezve megfigyelhető, hogy 2020 különleges év volt egyházunk számára, amely során megtapasztalhattuk Isten oltalmazó karját:
 – kevesebb volt a kereszttség; – kevesebb kizárás történt; – kevesebb volt az elhalálozások száma.

Megállapíthatjuk, hogy Isten az elmúlt évben sem vette le oltalmazó karját romániai egyházáról. Nem tudjuk, hogy mi vár ránk, de hisszük, hogy az Úr meg fog áldani bennünket. ■

Georgel Pîrlitu, a Romániai Unió titkára

A KINCSTÁRNOK JELENTÉSE

Kétezerhús február 11-én az Egészségügyi Világszervezet bejelentette az új koronavírus okozta betegség megnevezését: „2-es típusú koronavírus okozta akut légzőszervi szindróma – SARS-CoV-2”, amit március 11-én világjárvánnyá nyilvánított. A szakemberek akkor még azt hitték, a járvány terjedését könnyedén meg lehet fékezni. Az emberiségnek azonban rövid időn belül a fertőzések és elhalálozások nagy számával és munkahelyek elvesztésével kellett szembesülnie. Nagyjából egy a 90 évvel ezelőtti gazdasági világválsághoz hasonló „súlyos recesszió” következett, és közben egyre hevesebb viták zajlottak arról, hogy miként őrizhető meg az egyensúly az emberéletek megmentése és a gazdaság megmentése között.

A koronavírus-járvány okozta gazdasági válság szerte a vilá-

gon jelentős károkat okozott pénzügyi téren, miután az utóbbi években erőteljes gazdasági növekedés volt tapasztalható, és az államok költségvetései konszolidációról árulkodtak. A kialakult instabil helyzetben különös érdeklődéssel figyeltük a romániai egyház anyagi szituációjának alakulását. Hónapról hónapra követtük a bejövetelek és a kiadások mutatóit, és próbáltuk megőrizni a pénzügyi egyensúlyt annak érdekében, hogy a szerető Isten üzenetét továbbra is hirdethessük a világnak.

Tekintsük át a bejövetelek és kiadások fontosabb fejezeteit, és hasonlítsuk össze ezeket az utóbbi két év pénzügyi kimutatásaival.

BEJÖVETELEK

Az alábbi táblázat tartalmazza a tizedből származó bejöveteleket 2020-ban, összevetve a 2019-es évvel.

EGYHÁZTERÜLET	*2020-as árfolyam				2019-es árfolyam		inflációs ráta	
	4,8371				4,7452		2,6	
	2020		2019		2020 / 2019		növekedés	
	TIZED	Átlag/tized/tag/év	TIZED	növekedés				
	RON	EUR	RON	EUR	RON	EUR	%	%
							aktualizálva	
BÁNÁT	9 715 741	2 008 588	1 486	307	9 401 127	1 981 187	103,35 %	100,66 %
MOLDVA	18 397 489	3 803 413	1 587	328	17 208 661	3 626 541	106,91 %	104,13 %
MUNTÉNIA	28 930 223	5 980 902	1 668	345	27 309 688	5 755 224	105,93 %	103,18 %
OLTÉNIA	16 510 766	3 413 360	1 606	332	13 582 900	2 862 450	121,56 %	118,40 %
ÉSZAK-ERDÉLY	9 794 617	2 024 894	1 344	278	9 589 906	2 020 970	102,13 %	99,48 %
DÉL-ERDÉLY	14 713 505	3 041 803	1 599	331	15 480 297	3 262 307	95,05 %	92,58 %
ÖSSZESEN	98 062 340	20 272 961	1 575	326	92 572 579	19 508 679	105,93 %	103,18 %

*A www.bnr.ro és a www.economica.net szerint.

A 2019-es évhez viszonyítva abszolút értékben 5.489.761 lejjel több tizedet jegyeztünk, ami 5,93%-os növekedést jelent. Figyelembe véve az átlagos 2,6%-os inflációs rátát (ami 2019-ben 3,8% volt), az előző évhez mért növekedés elérte a 3,18%-ot.

Az egy tagra eső tized értéke is nőtt, elérve az évi 1.575, vagyis a havi 131 lejt. Ez is a tagok Isten iránti hűségét igazolja.

Az euróban befolyt tized 764.282 euróval nőtt a 2019-es évhez képest, miközben az előző évben jegyzett 4,7452 lejes árfolyam 2020-ban 4,8371 lejre módosult.

Az alábbi táblázat bemutatja a különböző célokra befolyt **adományok** összegét, országos szinten.

A Globális Misszióra begyűlt adományok átutalásra kerülnek a Generál Konferenciához.

A Világrádió részére befolyt adományok a Vocea Speranței Rádió támogatását szolgálják.

Az Ifjúsági misszióra befolyt összeg átutalásra kerül a Divízióhoz, és az ifjúsági munka támogatását szolgálja.

A Vallásszabadság címszó alatt begyűjtött adományok a Romániai Unió Vallásszabadság Osztályához kerülnek különböző projektek támogatása végett.

Globális Misszió:	197 684 lej	Adventista Médiaközpont:	373 446 lej
Világrádió:	219 055 lej	Imahét:	435 415 lej
Ifjúsági misszió:	6 369 lej	Szombatiskola:	3 170 270 lej
Vallásszabadság:	9 435 lej	13. szombat:	308 872 lej
ADRA:	432 499 lej	Hálaadományok:	1 458 244 lej
Világmisszió:	177 055 lej		

Az ADRA-adományok a Romániai ADRA különböző humanitárius programjait támogatják. A Világmisszióra befolyt adományok a világ különböző pontjain zajló missziómunka támogatását szolgálják, ezért a Generál Konferenciához kerülnek.

Az Adventista Médiaközpontnak szánt adományok romániai rádió- és televízióadónkat támogatják.

Az Imaheti adományok a világmisszió támogatását szolgálják, és a következő módon kerülnek elosztásra: 5% a Romániai Uniót, 95% pedig a világmissziót támogatja.

A Szombatiskolai adományokat ugyancsak a világmisszió támogatására fordítják, az alábbi elosztás szerint: 5% a Romániai Uniónál marad, 95% pedig a világmisszió támogatását szolgálja.

A 13. szombati adományok a világmisszió támogatását szolgálják, az alábbi elosztás szerint: 5% a Romániai Uniónál marad, 95% pedig a világmisszióhoz kerül.

A Hálaadományok is a világmisszió támogatását szolgálják, és az alábbi módon kerülnek elosztásra: 5% a Romániai Uniónál marad, 95% pedig a világmisszióhoz kerül.

Megfigyelhető, hogy jelen pillanatban az Imaheti-, a Szombatiskolai, a 13. szombati, valamint a Hálaadományok 95%-a a világmisszió támogatására van fordítva, a fennmaradó 5% pedig a Romániai Uniónál vagy az egyházterületnél marad. Az Inter-Európai Divízióval és a Generál Konferenciával kötött megállapodás értelmében az elosztás a következőképpen módosul: 2020-ban marad a 90%, 2021-ben 95%-ra emelkedik, és 2022-ben eléri a 100%-ot. Ekképpen a 2022-es évtől kezdődően mi is teljes mértékben a világszéles egyház pénzügyi rendszeréhez fogunk igazodni.

Az Oktatás címszó alatt begyűlt adományok az egyházterületnél maradnak, és ezekből, valamint a tized 1%-ából oktatási intézményeinket támogatjuk.

Összevetve a 2020-as adományozási szintet a 2019-es év mutatóival, 1.841.288 lejes csökkenés figyelhető meg (az adományok teljes összege 2019-ben 8.951.735, míg 2020-ban 7.110.447 lej volt), ami 20,57%-os csökkenést jelent.

DIVÍZIÓ ÁLTAL TÁMOGATOTT ROMÁNIAI PROJEKTEK

2020-ban a Divíziótól az alábbi összegeket kaptuk különböző projektek támogatására:

➤ Különleges projektek: 510 000 euro

A projekt elnevezése	Haszonélvező	Összeg €
Târgoviște-i óvoda (kifizetésre került 2019-ben)	Munténiai Egyházterület	135 000
Iași-i iskola (kifizetésre került 2019-ben)	Moldvai Egyházterület	21 000
Goești-i szanatórium	Olténiai Egyházterület	300 000
Semnele Timpului (RO)	Unió	54 000
Összesen		510 000

➤ Oktatási projektek

➤ Evangelizációs és lelkészgyakornoki projektek

A projekt elnevezése	Haszonélvező	Összeg €
Evangelizáció	Adventista Médiaközpont	300 000
Ifjúság	Adventista Médiaközpont	10 000
Lelkészgyakornoki program	Egyházterületek	100 000
Összesen		410 000

Egyházterület	Támogatás	Összeg €
Munténia	A Divízió támogatása iskoláknak	5 425
Munténia	A Divízió támogatása iskoláknak	785
Munténia	A Divízió támogatása iskoláknak	10 892
Dél-Erdély	A Divízió támogatása iskoláknak	12 345
Bánát	A Divízió támogatása iskoláknak	3 445
Moldva	A Divízió támogatása iskoláknak	9 542
Összesen		42 434

➤ **Projektek az Egyházterületek szintjén**

A projekt elnevezése	Haszonélvező	Összeg €
Speak in my Language (Buhuși)	Moldva	6 030
Pioneer in Vrancea Mountains (Odobești)	Moldva	4 892
Children Evangelism through Vacation Bible School	Moldva	11 420
A missionary in the Memory of Martyr Pastor Gh. Oresciuc (Vicov)	Moldva	9 162
Respiro Lounge and Caravan	Munténia	20 790
Opinia Production House of Video Production for WEB	Munténia	17 850
Arabic Immigrants Church in Bucharest	Munténia	19 180
Special Activity to Train People for Mission	Olténia	5 500
Increase Believers Number	Olténia	18 000
Light in Năsăud	Észak-Erdély	7 000
Light in Lechinta	Észak-Erdély	7 000
Hope for Calata - Literature Distribution and Personal Ministry among Hungarian Ethnics	Észak-Erdély	7 000
Project for Untouched Areas (Hungarian Ethnics) – Nagybánya	Észak-Erdély	7 000
Összesen		141 824

➤ **Az Unió és a különböző intézmények projektjei**

A projekt elnevezése	Haszonélvező	Összeg €
Evangelists of the „Rise & Walk” Association	Unió	47 000
Romanian Publishing Missionary Project	Unió	10 000
Scholarship allocation GC WM	Unió	3 650
Signs of The Times (EN)	Unió	40 000
Összesen		100 650

Az elmúlt évben a Divíziótól kapott támogatás összege elérte az 1.204.908 eurót.

A GYÜLEKEZETEK KÖLTSÉGVETÉSÉT TÁMOGATÓ ADOMÁNYOK

A gyülekezetekhez befolyt adományok közé tartoznak az imaházak építésére, karbantartására, helyi evangelizációra, a rászor-

ulók megsegítésére és egyéb, helyi szinten megvalósított projektek finanszírozására felajánlott összegek.

Az alábbi táblázatban bemutatjuk az imaházak építésének helyzetét országos szinten.

EGYHÁZTERÜLET	Felszentelésre került 2020-ban	Építés alatt 2020 végén	Az építkezés elkezdésének terve 2021	Az építkezés befejezése 2021-ben
BÁNÁT	0	7	1	2
MOLDVA	1	8	2	2
MUNTÉNIA	0	7	1	3
OLTÉNIA	0	4	2	4
ÉSZAK-ERDÉLY	0	14	0	0
DÉL-ERDÉLY	0	6	3	5
Összesen	1	46	9	16

A 2020-as évben csupán egy gyülekezet került felszentelésre, és év végén 46 állt építés alatt. 2021-re előreláthatólag 9 új építkezés van tervbe véve, és 16 már korábban megkezdett épület munkálatai kerülnek befejezésre.

KÖLTSÉGEK

Jelen pillanatban minden Egyházterület a befolyt tizedből 10%-ot az Unióhoz, és újabb 10%-ot a Divízióhoz utal át. Az Unió a maga során a kapott összeg 10%-át a Divízióhoz, 1%-át pedig a Generál Konferenciához folyósítja. 2020-ban a Romániai Unió összesen 1.080.841 lejt utalt át a Divízióhoz, és 10.022 lejt a Generál Konferenciához. Ezen összegeken kívül az Unió a 2020-ban befolyt tized 15%-át (1.470.935 lejt) utalta át az Adventista Médiaközpontnak. Az erre vonatkozó, öt évre szóló határozat 2017-ben született meg.

A fennmaradó keretből az elmúlt év folyamán a következő kiadásokat fedeztük:

- Személyzeti kiadások: 4.087.170 lejt;
- Általános, adminisztratív költségek: 903.857 lejt;
- Ügyosztályi költségek: 1.468.772 lejt;
- Egyéb ügyosztályi költségek: 1.1667.276 lejt.

2020-ban a fizetésekre fordított összeg az ajánlott keretnél 37,81%-kal volt alacsonyabb.

Egyházi intézményeink az alábbi támogatásokban részesültek:

- ADRA Románia: 492.224 lejt;
- Kiadói tevékenység: 1.093.045 lejt;
- Öskerek, Sola Scriptura, ASEF, ACL, ASE és SUP: 537.931 lejt.

EGYHÁZTERÜLETEKNEK JUTTATOTT TOVÁBBI TÁMOGATÁSOK

A projekt elnevezése	Egyházterület	Összeg Ron
Pitești-i iskola	Olténia	47 800
Mezőfelei iskola	Dél-Erdély	36 000
TM-támogatás	Bánát	145 800
Marosújvári iskola	Észak-Erdély	10 000
Cernicai Egészségügyi Iskola	-	12 127
Összesen		251 727

REVÍZIÓ

A gyülekezeteket, intézményeket és egyházi szervezeteket évente revízióknak vetjük alá. Ezzel igyekszünk biztosítani a befolyt pénzüsszegek számviteli jegyzékbe történő felvételének megfelelő és átlátható módját. 2020-ban csak kismértékben észleltünk kihágásokat, és a pénzügyi szabályzat helyes alkalmazását tapasztalhattuk. Ezt a helyzetet tükrözi a mellékelt táblázat is.

A GYÜLEKEZETEK REVÍZIÓ UTÁNI HELYZETE A 2020. JANUÁR 1. ÉS DECEMBER 31-E KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

Kimutatás*		Bánát		Moldva		Munténia		Olténia		Észak-Erdély		Dél-Erdély	
		száma	%	száma	%	száma	%	száma	%	száma	%	száma	%
A GYÜLEKEZETEK TELJES SZÁMA		120	%	250	%	263	%	226	%	144	%	177	%
1 ELLENŐRZÖTT GYÜLEKEZETEK	A2	117	98%	250	100%	256	97%	211	93%	144	100%	174	98%
2 Apró eltérések vagy más problémák	A3	2	2%	6	2%	2	1%	0	0%	18	13%	6	3%
3 Elégtelennek bizonyult helyi költségvetés	A4	1	1%	2	1%	0	0%	0	0%	4	3%	10	6%
4 Elmaradt speciális adományok	A5	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
5 Bizottsági jóváhagyás nélkül eszközölt kiadások	A6	1	1%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
6 Tisztázatlan könyvvitel	A7	0	0%	0	0%	0	0%	1	0%	6	4%	0	0%

* Megjegyzés: További információk találhatóak a 2020-as évre vonatkozó részletes jelentésben.

A REVÍZIÓVAL KAPCSOLATOS KÖVETKEZTETÉSEK

1. A 2020-as pénzügyi évben a Romániai Unió területén 1.152 gyülekezetet és csoportot ellenőriztünk, ami 97,63%-os lefedettséget jelent.

2. 34 gyülekezetben vagy csoportban (ez 2,88%-ot jelent) tapasztaltunk különböző számítási tévedéseket vagy iktatási hibákat a helyi gyülekezetek pénzügyi lajstromában, amelyeket sikerült az ellenőrző személyzet javaslatára kiigazítani.

3. 17 gyülekezetben vagy csoportban elégtelennek bizonyult a helyi költségvetés, ami az összes gyülekezet vagy csoport számának 1,44%-át jelenti.

4. A vészhelyzet miatti bezárás időszakán kívül minden gyülekezetben begyűjtésre kerültek a speciális adományok.

5. A helyi gyülekezetek könyvvitelét általánosságban véve jól végzik a kincstárnokok, kivételt képez 7 csoport vagy kisebb gyülekezet. Ez utóbbiak esetében az egyházterületi ellenőrök megtették a szükséges javaslatokat, és elvégezték a pénztárosok kiképzését.

6. A helyi gyülekezetek kincstárnokai hűségesen folyósították az egyházterületeknek szánt összegeket.

7. Értékeljük, hogy a belső ellenőrzés hatékonyságának biztosítása végett a felelős személyek készek az együttműködésre.

KÖNYVVIZSGÁLAT a 2019. december 31-ével záruló időszakra vonatkozóan

Lásd a függelékben: Vélemények; A pénzügyi politikákhoz való igazodásról szóló jelentés; Könyvvizsgálatot bejelentő értesítés.

KÖVETKEZTETÉSEK

Visszatekintve a 2020-as évre, elmondhatjuk, hogy a koronavírus-válság évét sikerrel zártuk, noha meg kell állapítanunk a tizedből befolyt összegek enyhe, az adományok terén pedig eléggé jelentős csökkenését.

Az új koronavírus okozta válság valósággal sokkolta a gazdaságot mind az Európai Unióban, mind pedig világszinten, ami igen súlyos társadalmi-gazdasági következményekkel járt. Jelenleg is „gazdasági vészhelyzet” van, és még mindig egészségügyi vészhelyzettel kell együtt élnünk. A válság okozta valós veszteségeket majd csak a járvány elmúlta után mérhetjük fel igazán, azonban ezeket senki sem láthatja előre. A helyzet óvatosságra int az anyagi források kiutalása terén, mivel a válságban sajátos pénzügyi döntéseket kell hoznunk.

Hálát adunk Istennek, hogy mindeddig biztosította számunkra a pénzügyi stabilitást, de köszönetet mondunk az egyháztagok áldozatkészségéért is. Meggyőződésünk, hogy továbbra is Isten fog rólunk gondoskodni, és a 2021-es év kihívásai is az Ő menynei gondviselését fogják igazolni.

Teljes meggyőződéssel állítjuk: „Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmasága!” (Sir 3:22) ■

Emil Jigău, a Romániai Unió kincstárnoka

Több mint nyolc évvel ezelőtt, az Adventszemle 2013. januári számában Gheorghe Modoran lelkipásztor cikket közölt „Az állam és az Adventista Egyház kapcsolata a kommunizmus első éveiben” címmel, amelyben kiemelte azokat a megtorló módszereket, amelyeket a hatóságok a Constantinescu – Kling ügy kapcsán alkalmaztak, és amely az említett két személy letartóztatásával és elítélésével zárult. Sajnos Kling a börtönben életét vesztette.

Az alábbiakban áttekintjük a Securitate megtorló módszereit, amelyeket Constantinescu lelkész szabadulása, sőt nyugdíjazása után is bevettek.

Szabadrólra helyezése után Luca Constantinescu lelkipásztort a karácsonykői (Piatra Neamți-i) kerületben alkalmazták. A Moldvai Egyházterület, valamint az Unió 1955-ös választási közgyűlésén készült fényképeken ott találjuk őt az egyházterület elnöke, Gheorghe Graur és Eugen Bostan lelkész társaságában.

A munkát bátran folytatva hirdette az evangéliumot, ezért a hatóságok „jogtalan és szabályellenes tevékenység” címén megvádolták. A Vallásügyi Minisztérium egyik 1953. június 15-én kelt átiratában az áll, hogy május 3-án Karácsonykőn Luca Constantinescu és Gheorghe Graur lelkész keresztséget szervezett a Beszterce folyóban. Az eseményen 28 személy keresztkedett meg, többek között egy volt ortodox pap, Nicolae Georgescu is Holda-Broșteni-ből.¹

A Securitate tehát továbbra is „ellenséges elemnek” tekintette, ezért Luca Constantinescut 1956-ban áthelyezték a Dél-erdélyi Egyházterülethez tartozó Gyulafehérvárra. Fényképek tanúsítják, hogy részt vett az egyházvezetés által szervezett lelkészi találkozók, és az új kerületének tagjaival, evangélistáival szervezett tanácskozásokon.

A CNSAS levéltárában található dossziéjából kiderült, hogy a Securitate folyamatos megfigyelése alatt állt. Figyelték az utazásait, a prédikációit, cenzúrázták a levelezését, „jogtalan és szabályellenes” tevékenysége miatt pedig megfenyegették.

Ez szinte várható volt, ha figyelembe vesszük, hogy a Vallásügyi Osztály által elrendelt szigorú megszorítások ellenére Constantinescu lelkész nyilvános keresztségeket szervezett, kapcsolatot tartott a hatóságok által szintén megfigyelt munkatársaival, mint például Ștefan Demetrescu lelkipásztorral, továbbá vallásos kiadványokat másolt a rendőrségen be nem jelentett írógépén.²

A KOMMUNISTA REZSIM MEGTORLÁSAI AZ ADVENTISTA LELKIPÁSZTOROKKAL SZEMBEN

NÉHÁNY TÖRTÉNET LUCA CONSTANTINESCU LELKIPÁSZTOR TEVÉKENYSÉGÉBŐL

1959-ben arra kényszerítették, hogy hagyjon fel a lelkészi tevékenységgel. Ezt úgy érték el, hogy a „Vallásügyi Osztály megvonta lelkészi elismerényét” – ez az utolsó bejegyzés áll a munkakönyvében. A Securitate által vezetett dossziéja szerint többek között azzal vádolták, hogy elkészítette és terjesztette a Dániel könyvének magyarátat tartalmazó vázlatot.

Humanitárius megfontolásból 1961-ig dolgozhatott különböző munkakörökben, többek között irodában, majd nyugdíjba vonult. Egy régi munkatársának és barátjának, Gheorghe Herase lelkipásztornak a következőképpen vallott egy levelében: *Gyulafehérvár területén kívül sehova sem mehetek dolgozni.*³ A rendelkezésére álló eszközökkel és a korántsem könnyű helyzete ellenére is az evangélium szolgáljaként folytatta a munkát.

Terjedelmes levelezést folytatott a hozzá közel álló személyekkel és munkatársakkal a volt kerületeiből. Nyilván az összes levelét cenzúrázták, lemásolták, sőt, a fontosabb sorokat a Securitate alkalmazottai még alá is húzták. Ezenfelül a hatóságok kiterjesztették a megfigyelést azokra is, akikkel kapcsolatot tartott. Még a családtagjainak írt leveleit is alaposan átvizsgálták, iktatták, sokat közülük „érdektelen” jelzővel.⁴

A nyomozó szerveket különösen a vallásos tartalmú könyvek és kiadványok beszerzése és másolása érdekelte, nemkülönben a lelkész folyamatos felszólításai az Üdvözítő második eljöveteleire való készenlétre. Még az újról üdvözleteit is átvizsgálták, mivel ezeket általában lelki bátorításokkal fűszerezte.

A Securitate tisztjei feljegyezték, hogy „illegális, szektáns tevékenységet folytat”, és ez a megbélyegzés hosszú időn át elkísérte a lelkipásztort. Gyulafehérvárról visszaköltözött Karácsonykőre, és az „ország különböző régióiban élő szektásoknak küldött levelek” miatt a személyes dossziéját is áthelyezték, és még egy újabb megfigyelési dossziét nyitottak az akkor már nyugdíjas lelkipásztor nevére.

Az átköltözés után a helybéli gyülekezet presbiterévé választották, a felesége pedig a diakóniai ügyosztály keretén belül vállalt szolgálatot.

Ugyancsak egy, a Securitate által átvilágított leveléből tudjuk meg, hogy a nemrég Karácsonykőre költözött Gheorghe Lăiu lelkipásztorról elismerően nyilatkozott.

A gyülekezetben vállalt szolgálatokon túl valójában igazi miszionáriusként végezte a munkáját. *Ezen a munkaterületen megteszek mindent annak érdekében, hogy ne kelljen abbahagynom a lelkek megmentésért végzett szolgálatot* – írta a Pitești-en élő vejének, Nicolae Gicunak. A megfigyelő szervek meg is jegyezték: „Tudomásunkra jutott, hogy az illegális reform-adventista szektások között tevékenykedik.” Később ezzel meg is vádolták.

Mivel korábban a kerület lelkészeként dolgozott, nyilván a környékbeli gyülekezetek gyakran meghívták prédikálni. Ilyenkor a helyi lelkész általában nem volt jelen. Az is igaz, hogy amikor csak az egészsége megengedte, hosszú utazásokra is vállalkozott, felkeresve azokat a helységeket, ahol korábban szolgált, és ahova a lelkészi tevékenysége idején szerzett barátai vagy rokonai meghívták.

A hatóságok sem tétlenkedtek, besúgók egész hálózatát mozgósították a lelkipásztor utazásainak, kapcsolatainak és véleménynyilvánításainak megfigyelésére. Egy ilyen, igencsak tevékeny „forrás” épp a szomszédasszonya volt. A jelentéseiből tudjuk, hogy Constantinescu lelkipásztor rendszeresen látogatta a Sărata, Bodești, Pingărați és Bicăz helységeken levő imaházakat, de távolabbi gyülekezeteket is felkeresett, mint Tecuci, Focșani, Jászvásár vagy Dornavára.

Mindig szívesen fogadta a vendégeket, ami pedig a bel- és külpolitikai eseményekkel kapcsolatos véleményét illeti, könnyen felismerhető bennük az eszkatológiai látásmód.

A megfigyelő tiszték által jelzett tevékenysége – „vallásos agitáció”, „misztikus-vallásos elméletek gyakori hangoztatása” – egy „misztikus-vallásos fanatikus elem” jellemrajzát körvonalazták, akinek „ellenséges megnyilvánulásai” vannak, és akit mindenképpen „fegyelmelni” kell.

Itt említjük meg az ismétlődő fenyegetéseket, hiszen a dossziéjában található dokumentumok is igazolják, hogy 1969-től kezdődően gyakran kapott figyelmeztetést, fenyegetést. 1971-ben beidéztek a Securitatéra, ahol a karácsonykői imaház újjáépítésének költségvetéséről faggatták.

Bár elismerte, hogy volt néhány negatív felhangú megjegyzése, és megígérte, hogy a jövőben tartózkodni fog a politikai eseményekkel kapcsolatos véleménynyilvánítástól, a hatóságoknak

**A CSAPÁSOKKAL
SZEMBEN
DAN
CONSTANTINESCU**

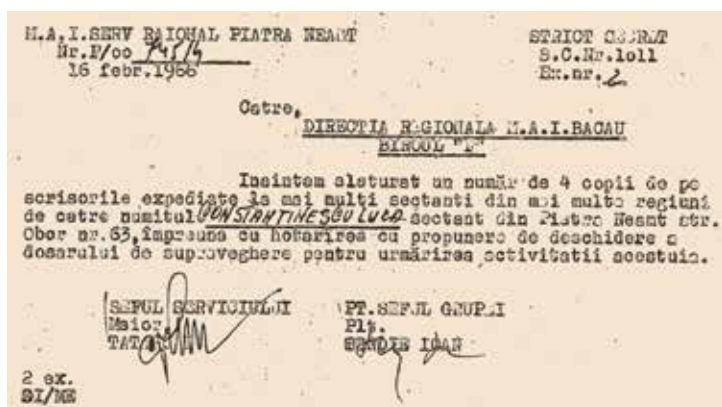

Kereszttség a gyulafehérvári kerületben (1957)

Ștefan Demetrescu lelképásztor és felesége társaságában

Hatósági javaslat a megfigyelési dosszié megnyitására.

mégis be kell látniuk, hogy a fenyegetés nem hozta meg a várt eredményt. Következésképpen a megyei Securitate engedélyezte, hogy „megszervezzék a befekettítését.”

„Ennek érdekében – olvasható az átiratban – az érintett személyt beidézzük. N. C. százados felkeresi őt az otthonában, előtte azonban a tagoknál próbál információt szerezni az érintett helyzetéről, eltitkolva, hogy a Securitate kötelékében áll. Egy másik alkalommal a tiszt – egyenruhát viselve – az imaház közelében találkozzon az érintettel.”⁵

A következő év tavaszán újból beidézték a Securitatéra a fáradhatatlan nyugdíjas lelkészt, miután épp 14 gyülekezet meglátogatásából tért haza. A közösségekben szombatonként a Bibliából beszélt, hét közben pedig a tagokat látogatta. Ez alkalommal azt a magyarázatot adta a nyilatkozatában, hogy meglátogatta a rokonait, a szülőfaluját és korábbi munkahelyeit egyrészt egészségügyi okokból, másrészt pedig pihenés végett.

A Securitate fokozott érdeklődése az idős lelképásztor iránt némelykor furcsa helyzeteket szült. Egyik alkalommal épp a róla jelentő szomszédját kérte meg, hogy vigyázzon a lakására, mivel a felesége sem tartózkodott otthon, neki pedig egy közeli községbe kellett utaznia egy esküvőre.

A helyzet furcsaságán túl az is érdekes, hogy a megfigyelő tisztek hosszú időn át képtelenek voltak megérteni a lelképásztor prédikációinak központi elemét, a felhívást: „Készüljünk, mert az Úr

eljövetele közel van!” Szerintük ez egy kódolt üzenet volt, egy „rémhíreket keltő, idejétmúlt” figyelmeztetés.

A hatóságoknak is megvoltak a hiányosságai, amelyeket főleg a hozzá nem értés számlájára írhatunk. Ennek tudható be, hogy bár alaposan átvizsgálták a lelkész egyik legterjedelmesebb levelezését, amit Tabita Ignuța nevezetű személlyel folytatott, és bár arról is tudomást szereztek, hogy ennek a személynek van két lánytestvére, az egyik Karácsonykőn, a másik pedig Ploiești városában él, a hatóságoknak mégsem sikerült kideríteniük e személyek kilétét. Ha alaposabban utánanézték volna, meglepetéssel vették volna tudomásul, hogy az előbbi épp a nyugdíjas lelképásztor felesége volt.

Luca Constantinescut idős kora ellenére is folyamatosan megfigyelték. Az informátorok politikai véleménynyilvánításairól és a környékbeli gyülekezetekben tartott prédikációiról jelentettek a hatóságoknak, továbbá arról, hogy kapcsolatban állt a „helybéliekkel és az ország más részein élőkkel”, akikkel rendszeresen könyveket cserélt. Egy rádiókészülék beszerzéséről is beszámoltak, amit főleg a „külföldi állomások” hallgatása végett vásárolt.

A hatóságok tájékoztatást kértek a levelezéseket ellenőrző és cenzúrázó „S”-irodától arra vonatkozóan, hogy „vannak-e kapcsolatai más helységeben élő személyekkel, és hogy kap-e vagy küld-e ellenséges tartalmú anyagokat.”

Az idős lelképásztor tevékenységét továbbra is alaposan szemmel tartották azokban a gyülekezetekben, ahová meghívásokat kapott, de a különböző látogatásai alatt is, sőt még akkor is megfigyelték, amikor kórházban feküdt.

A karácsonykői Securitate csak később, 1978-ban hagyta jóvá „Luca Constantinescu nevének törlését az operatív lajstromból... mivel a begyűjtött információk nem igazolják, hogy államellenes tevékenységet folytatott volna.” ■

1. Gheorghe Modoran: *Biserica prin pustiul roșu*. I. köt., Pantelimon, Viața și Sănătate, 2013, 261. o.
2. Az akkori törvények arra kötelezték a romániai állampolgárokat, hogy az írógépeiket jegyeztessék be a rendőrségen, amihez mellékelniük kellett a gép betűinek, számjegyeinek és írásjeleinek teljes lenyomatát.
3. 17 637-es CNSAS dosszié, I. köt., a Fehér rajonhoz tartozó belügyi szervek bejegyzése a levél másolatával kapcsolatosan.
4. Uo.
5. Uo.

Dr. Dan Constantinescu, közgazdász professzor, teológus

AZ IMÁDKOZÁS NÉGY CÉLJA

Az a tény, hogy az imádság valamilyen formája nemcsak a kereszténység, hanem szinte minden vallás központi eleme, az emberi lélek ima-centrikusságát igazolja. A Teremtő Isten az emberbe helyezte az imára való elemi szükség érzetét. Ahogy szüksége van nap mint nap táplálkozni, és szociális lényként az emberekkel társalogni, szüksége van a transzcendens kapcsolatra is. Philip Yancey találóan ír erről: „Imádkozunk, amikor feltör bennünk a hála az élet szépségét és dicsőségét látva, de akkor is, amikor kicsinek és tehetetlennek érezzük magunkat, netán előnt bennünket a félelem. [...] Imádkozunk, mert nincs más választásunk. [...] Az imádság azért egyetemes, mert alapvető emberi szükséglet.” Ahogy Thomas Merton is fogalmaz: „Az imádság kifejezi, kik vagyunk. [...] Az ember élő hiány. Hézag, űr, amely teljességért kiált.”

Amikor imádkozunk, megtörjük a csendet; az ima szavai olykor lényünk legmélyéről törnek elő.¹ Az ember lelkében van egy űr, amelyet egyedül Isten képes betölteni. Mondhatjuk úgy is, hogy Isten alakú rész van a lelkünkben, amelyet ha Ő nem tölt be, üresen marad. Sok ember érzi ezt a hiányt, és megpróbálja egyebekkel, ál-istennel, misztikával, rítusokkal vagy valamilyen függőséggel pótolni, de nem sikerül. Nem is sikerülhet, mert a személyes Istent semmivel és senkivel nem lehet pótolni. És ezt igazolni sem kell, mert – keresztény szemszögből – ez az élet egyik axiómája: Isten nélkül nem lehet igazán élni. Sok ember él nélküle, de nem azt az életet, amelyet Isten képzelt el számukra. Más szóval: lehet ima nélkül, Isten nélkül élni, de az az élet sokkal silányabb, szegényebb és kiszámíthatatlanabb.

A következőkben néhány vallás vagy nép imádkozási szokásainak bemutatása által igazoljuk a tényt, hogy a fohász valamilyen formája a minden idők embere életének szerves részét képezi, függetlenül hitbéli meggyőződésétől. Csúpan néhány példa segítségével igazoljuk, hogy minden vallásban megtalálható az Istennel, az Istenséggel vagy a szellemekkel való kapcsolat-felvétel módja. Mind a közösségi, az egyházi és a misztikus kultuszokban, mind pedig némely ka-

rizmatikus kultuszban megtalálható a könyörgés valamilyen formája.

Elsőként a dzsungelben élő törzsek napi programjára vessünk egy pillantást, amely egy bizonyos fajta imával kezdődik. A törzsfőnök áldozatot mutat be, hogy azután egészségért, élelemért, esőért, a gyermekekért és a háborúban való győzelemért imádkozhassanak. Az inkák és az aztékok hite szerint az istenek emberi áldozatokkal engesztelhetők ki. A nepáli buddhisták ima-eszközökkel teszik hatékonyabbá könyörgésüket: egy úgynevezett ima-malmot használnak. Alakja, mint egy sodrófáé, amelyet színes kőberakások díszítenek. A nyél végén forgóhenger található, ahol a fedél alatt nepáli betűkkel írt ima van elhelyezve. A híthű buddhisták szerint valahányszor megforgatják a malmot, egy imát küldenek fel a mennybe. A papok egész nap forgatják óriási imamalmaikat, míg a modernebb buddhisták a számítógépük merevlemezére töltik fel az imákat, amely percenként 5200-szor forog.

Japánban a Sintó imádók a papokat fizetik meg, hogy imádkozzanak értük. Egy ilyen imádság nem olcsó, ötven dollárnál kezdődik. A pap először dobveréssel kelti fel az istenek figyelmét, majd elmondja az imát. Távozás előtt a zarándokok a szentélyt körülvevő „imafákra” tűzik ki a fehér papírdarabokra írt kéréseiket.

A tajvani ősi vallások gyakorlatának is szerves része a könyörgés. A szellemek jóindulatának megszerzésére „szellempénzt” használnak. Ezeket a taoista templomokban árusítják, majd arra használják, hogy az alvilági szellemeket távol tartsák maguktól. A kocsivezetők az ablakon dobálják ki a „pénzjegyeket”, hogy kiengeszteljék az utak istenét, és védelmet élvezzenek a balesetekkel szemben. Mások a templomok hamvasztó kemencéibe dobják, hogy elhunyt rokonaiknak segítsenek, ha esetleg pénzre lenne szükségük a túlvilágon. A templomokban autó- és motormodelleket is

**AZ ISTENHEZ KÖZELÉDÉS ESZKÖZE
KOVÁCS
ARPAD**

**AZ EMBER LELKÉBEN VAN
EGY ŰR, AMELYET EGEDŰL
ISTEN KÉPES BETÖLTENI.
ISTEN ALAKÚ RÉSZ VAN A LELKÜNKBEN,
AMIT HA Ő NEM TÖLT BE, ÜRESEN MARAD.**

árusítanak, hogy az eltávozottnak „odaát” is legyen mivel közlekedniük, de istenek számára megterített svédasztal is vásárolható. Ehhez hasonlóan az Indiában élő hinduk is étel-, virág- és állatáldozatokkal „kedveskednek” isteneiknek.

A muzulmánok naponta ötször megszakítják tennivalóikat, amikor a „szalátra” (imára) való hívást meghallják. A mecset minaretjére felmegy a müezzin,² és az előírt rituális énekléssel imára szólítja a híveket, majd az imám³ vezetésével Mekka felé fordulva könyörögnek. Még az ateisták is találtak egy imádkozást helyettesítő formulát, amelyre találó példaként szolgálhat a kommunizmus viharos napjainak Oroszországa. Az indulatos ellenállók létrehozta egy úgynevezett „piros sarkot”, ahová kifüggesztették Sztálin portréját. Ez volt az a hely, ahová a történelem más korszakaiban a keresztények ikonokat aggattak. A hidegháború idején működő Pravda⁴ c. napilapban 1950-ben a következő szöveg jelent meg: „Ha a munkában nehézségekbe ütközöl, vagy ha néha kételkedsz a képességeidben, gondolj Sztálin elvtársra, és megtalálod a hitet, amelyre szükséged van. Ha úgy érzed, bármely pillanatban ledönthet a lábadról a fáradtság, gondolj Sztálin elvtársra, és máris lendülettel láthatsz újra munkához. Ha tudni szeretnéd, melyik a legjobb döntés, gondolj Sztálin elvtársra, és rájössz, mi a helyes megoldás.”⁵

A fent említett esetek – amellet, hogy példázzák az ima univerzális emberi szükségletét – arra is rávilágítanak, hogy sok keresztény a népi vallásokhoz hasonlóan kezeli az imádságot. Miután fohászoknak és teljesítik kötelességeiket, Istent az „adószuknak” tartják. „Az istentisztelet egyfajta tranzakciót minősül át: adtam valamit Istennek, tehát viszonznia kell. Ha az imádkozás lényege nem a kapcsolat, hanem ez az adok-veszek, akkor már nem öröm, hanem pusztá feladat számunkra, kínos tennivaló, amelynek nem sok köze van a való élethez, és nem igazán különbözik a buddhista szerzetesek imamalom-pörgető szertartásától.”⁶ Nagyon megalázó, ha a fohász ilyen rutinként, formalitásként kezeljük. Az imának mint az Istennel való párbeszédnek ott kell lüktetnie lelkünkben, életünkben.

De mivel a pragmatikus gondolkodás fénykorát éljük, sok olyan kérdés merülhet fel bennünk, amely jogosnak tűnik: milyen gyakorlati segítséget nyújt a fohászkodás? Milyen előnyben részesül az, aki rendszeresen gyakorolja ezt az Istentől kapott eszközt? Mivel jobb, gazdagabb vagy boldogabb az imádkozó ember élete? A következőkben, négy pontban összegezve, az imádkozás funkcionális céljait mutatjuk be, hogy megragadhatjuk a biblikus imádság mibenlétét, természetét, jellegét és gyakorlásának lényegét, valamint ezzel egy időben a téves imafelfogások leépítését. Feladatunk harcolni a rutin és a formaiság ellen, mert ezek nemcsak a lelkiség, hanem maga az élet, az igazi élet adáz ellenségei. Mint annyi minden ebben az életben, az ima sem válhat rutinná, egyszerű szokássá, hiszen az imádság valódi közeledés Istenhez: az „Isten-úr” betöltésének egyetlen módja.

Az imádkozás mindenekelőtt **találkozás**: találkozás önmagammal és találkozás Istennel. Amikor megfogalmazzuk kérésünket, panaszunkat vagy köszönetünket, először önmagunk felé fordulunk, hogy szavakba önthessük azokat, így az ima keretében elsősorban önmagunkkal találkozunk. De mivel Istennek mond-

juk el, ezért Vele is kapcsolatba kerülünk. És ez a második a fontosabb, mivel az ember önmagával találkozhat ima nélkül is, Istennel azonban semmiképpen sem. Ezt a kettős találkozást Ellen White így fogalmazza meg: „Mindazoknak, akik Istentől tanulnak, szükségük van egy-egy csendes órára, a természettel való kapcsolatra, a saját szívükkel és az Istennel való bensőséges beszélgetésre. Általuk egy olyan életnek kell megmutatkoznia, amely szokásaiban, életformájában egészen más, mint a világé.”⁷ Ezt egy meghitt sétának is tekinthetjük Istennel, mint ahogy Ádám és Éva sétált és beszélgetett Istennel meghitten a bűnbeszédes előtt az Éden-kertben.⁸ Talán innen inspirálódott Szent Domokos is, aki a kilenc imamódja közül a kilencediket lépkedő imádságnak nevezte el: egyedül és magányosan lépkedett, és járás közben imádkozott.

Ezt a találkozást a fohász antropológiai céljának is nevezhetjük, hiszen csak ennek a találkozásnak a keretében ismerjük meg valódi énünket, és az isteni jelenlét folytán csak itt válunk igazi emberré. „Mivel az ember excentrikus lény, csak akkor találhat magára, ha egy önmagán kívül eső létközpontozottal igazodik. Imádság közben az em-

ber a Teremtő Istent fogadja el élete középpontjának, és kifejezi a készségét arra, hogy Istenre tekintettel értelmezze élettörténete minden elemét.⁹ Ennek következtében az imádkozás dinamikus találkozásává növi ki magát, ugyanis minden alkalommal nemcsak az isteni jellem vonásai tárulnak fel előttünk, hanem ezek fényében saját jellemünk árnyoldalai is, amelyek e transzcendentális befolyás következtében nemesednek. Elindul az a folyamat, amely az isteni képmást lépésről-lépésre fejleszti bennünk. Olyan élmény ez, amelyben nem az ember „a kereső, nem ő az aktív fél, hanem ő a megtalált és megragadott.”¹⁰ Így válik az imádság a teljes emberré válás kima­ gasló eszközévé.

A fenti kép alapul szolgál az imádság másod­ dik céljának megfogalmazásához is: **párbeszéd**. Amikor Istennel találkozunk, beszélgetünk Vele. A beszélgetés néha Istennek szánt beszámoló for­ máját is öltheti: a panasz, az elégedetlenség vagy a boldogság kifejezése, máskor lehet gyors segít­ ségkérés, amely után választ várunk, de mivel az nem érkezik, tovább haladunk. Ilyenkor a Biblia használata teheti teljessé a párbeszédet: választ hoz a kérdésekre és megfogalmazza Isten üzenetét. A Szentírás ilyen jellegű használatán keresz­ tül összefüggés észlelhető az imádság és a Bib­ lia olvasása között, mert amit Isten üzen ebben a párbeszédben, az maga az Ige. Ha odafigyelünk, a válasza kihegyezett érzékenységünk fejlődik, és a Szentlélek válaszolni fog, mert az elsődleges mód, ahogyan Isten az emberhez beszél, az maga a Szentírás.

A fohász harmadik célja a **segítség kérése**. En­ nek sok területe létezhet, de mi itt csak kettőre fő­ kuszálunk: segítség a Sátán ellen folytatott küzde­ lemben, és mindennapi vagy gyakorlati segítség. Igazából az imádság nem más, mint az ellenséggel való küzdelem és segélykérés Istentől.¹¹ Isten seg­ ítségét és forrásait felhasználhatjuk Sátán legyő­ zésére, és megkérhetjük Őt a nehézségeink meg­ oldására. Isten ismeri a problémáinkat, mielőtt el­ mondanánk azokat Neki, hiszen Ő mindentudó. Ezt maga Jézus mondta Mt 6:8 versében: „Mert jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mi­ előtt kérnétek tőle”, de tiszteletben tartja a vá­ lasztásunkat, és az esetek többségében nem lép közbe, ameddig nem hívjuk Őt segítségül. Ellen White ezt így fogalmazta meg: „Isten tervének ré­ sze, hogy hitből fakadó imáinkra olyan dolgokat is megadjon nekünk, amiket ima nélkül nem kap­ tunk volna meg.”¹²

Ez a segítség több formát is ölthet: lelki sérü­ lések gyógyítása, tanítás, jóra való befolyás, ins­

piráció döntéshozatalkor, lelki erő a rossz szokások és szenvedé­ lyek legyőzésére, közbelépés nehéz helyzetekben, betegség gyó­ gyítása stb. Isten csodákat is tehet, és ha akaratával megegyezik, az őszinte és buzgó imára való válaszként ezt is megteszi. De Őt nemcsak a nagy és fontos dolgokba vonhatjuk be, mivel Ő szí­ vesen segít az egyszerű, mindennapi tevékenységek elvégzésekor is. Az Úr imádsága a legjobb bizonyíték erre. Tőle a legegyszerűbb szükségleteink kielégítését is kérhetjük: a mindennapi táplálékot.

A célfunkciók negyedik megnyilvánulását **exponálásnak** ne­ vezi az imádság-szakirodalom.¹³ Ez azt jelenti, hogy az imádság ideje alatt isteni befolyásnak vagyunk kitéve. Minden keresztény célja a fejlődés, az isteni képmás szerinti átalakulás. Ez nem könnyű munka, nem egy pillanat műve, hanem egy igen hosszadal­ mas folyamat, amelynek eredményeképpen teljesen új életformá­ nak lehetünk a birtokosai. Ugyanazok maradunk, mégis merő­ ben más emberré válunk, mert az életünk központjában történik egy változás, és minden újjászerveződik bennünk: életcél, prio­ ritások, kapcsolatok, viselkedés, más szóval a jellemünk és a sze­ mélyiségünk alakul át. Ellen White ezt így fogalmazza meg: „Ha Krisztust mindennapi kíséronkül választjuk, a láthatatlan világ hatalmait érezzük magunk körül, és ha állandóan reá tekintünk, átalakulunk az Ő képmására. Szemlélése által megváltozunk, jel­ lemünk megszelídül, megszépül, nemesebbé, Isten országa szá­ mára alkalmassá válik.”¹⁴ „Akik Isten teljes fegyverzetét öltik ma­ gukra, és naponta szentelnek időt az elmélkedésre, az imára és a Szentírás tanulmányozására, azok a mennyei állnak kapcsolat­ ban. [...] Gondolataik emelkedettek, törekvéseik nemesek lesz­ nek.”¹⁵

Éljünk a fohász isteni adományával, amely korunk válság-pe­ riódusában valós segítséget nyújthat a mindennapok és a hitélet küzdelmeiben. ■

1. Philip Yancey: *Az imádság. Változtat-e bármit is?* 14-15. (Thomas Merton idézete: Thibodeaux Mark E.: *Armchair Mystic*. 2001. St. Anthony Messen­ ger, ix.)

2. Müezzin: az iszlám vallásban a mecsetnek az az alkalmazottja, aki az imára hívó szöveget elénekli az imádság előtt.

3. Imám: szó szerinti jelentése „vezető”. Ezt a szót használják a mecsetekben imát vezető muszlimra is.

4. A *pravda* szó jelentése: *igazság*, a Szovjet kormány akkori hivatalos lapja

5. Pravda In Johnson Paul: *Modern Times*. New York, 1983. 454.

6. Philip Yancey: *i.m.* 62.

7. Ellen White: *A nagy Orvos lábnymában*. 34.

8. Ron Halvorsen: *Prayer Warriors*. 93.

9. Németh Dávid: *Pasztorálanthropológia*. 236.

10. Németh Dávid: *i.m.* 144.

11. Ron Halvorsen: *Uo.*

12. Ellen White: *Az imádság*. 48.

13. Ann and Barry Ulanov: *Primary Speech, A Psychology of Prayer*. 116.

14. Ellen White: *i.m.* 79.

15. Ellen White: *i.m.* 23.

AZ ADVENTISTA OKTATÁSRA VONATKOZÓ JELENVALÓ IGAZSÁG (IV)

Megvalósítások és beteljesülés szemben a teljesítménnyel és a sikerrel

A harmadik évezredbe lépve egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a jólét egyik legfontosabb, sőt elmaradhatatlan feltétele az oktatás, ami ugyanakkor a teljesítmény és a siker elérésének egyik legbiztosabb eszköze is. Éppen ezért szeretném folytatni az oktatás, de különösen az adventista oktatás bemutatását, kitérve azokra a tényezőkre, amelyek a világi oktatás által ígért teljesítményt és sikert szembeállítják az adventista oktatás által nyújtott megvalósításokkal és beteljesüléssel. Kérlek, miközben e sorokat olvassátok, ne vesztítsétek szem elől a siker jelenlegi formáit, amelyek egyre rövidebb ideig nyújtanak beteljesülést, miközben az isteni akaratlan megegyező terv és küldetés teljesítése időkorlátok nélküli beteljesülést szavatol. Sőt, ha a célokat a bibliai igazságok és az Istennel való kapcsolat szempontjai szerint tűzik ki, a különböző helyzetek vagy megmagyarázhatatlan okok miatti kevésbé jó kilátások is pozitív eredményekhez és tapasztalatokhoz vezethetnek. Isten nélkül azonban még az is kudarcba fulladhat, amit emberi szempontok alapján teljesítménynek vagy sikernek nevezünk.

A BETELJESÜLÉS ÉS A MEGVALÓSÍTÁS (AMIT NEVEZHETÜNK AKÁR SIKERNEK IS) ANNAK EREDMÉNYEKÉNT JELENIK MEG, HOGY PARTNERSÉGET VÁLLALUNK ISTENNEL A FOLYAMATOS LELKI KÉPZÉS TERÉN, MIVEL AZ IGAZI SIKER NEM A VÉLETLEN MŰVE VAGY A SORS AJÁNDÉKA, HANEM ISTEN GONDVISELÉSÉNEK MUNKÁLKODÁSA.

Utazás a kiválóság felé megvalósítások és beteljesülés által

Már az elején ki kell jelentenünk, hogy az adventista oktatás nem ellenzi a kitűnő megvalósításokat vagy a nyilvánosság által is igazolt sikereket. Isten megígér valamit, ami bárkire érvényes, aki engedelmes: „És fejjé tesz téged az Úr és nem farkká, és mindinkább feljebbvaló leszel és nem alábbvaló” (5Móz 28:13). Bizonyára ez a perspektíva ihlette az adventista oktatás mottóját is: „Utazás a kiválóság felé!” Itt viszont egy olyan kiválóságról van szó, amely azon ajándékok és képességek felfedezéséből adódik, amelyekkel Isten ruházott fel bennünket. Ez az önismereti folyamat vezet el a kiválósághoz a szolgálatban, az önfeláldozásban és a szeretetben, amit a mennyei terv

megértése és a Krisztus követésére szólító elhívás elfogadása eredményez. Ezért mondja Ellen G. White: „Az igazi tanítás testi, szellemi és erkölcsi képzést jelent, hogy az összes képesség alkalmas legyen a legkiválóbb fejlődésre, az Isten ügyéért végzett szolgálatra és az emberiség felemeléséért végzett munkára.”¹ Ennek értelmében a beteljesülés és a megvalósítás (amit nevezhetünk akár sikernek is) annak eredményeként jelenik meg, hogy partnerséget vállalunk Istennel a folyamatos lelki képzés terén, mivel az „igazi siker nem a véletlen műve vagy a sors ajándéka, hanem Isten gondviselésének munkálkodása, a hit és igaz élet, az erény és kitartás jutalma.”²

Következésképpen jóézésről árulkodik azt állítani, hogy a megszerzett oklevelek vagy a mentorok nevei nem pótolhatják az emberség hiányát és a sok esetben be sem ismert magatartásbeli elhajlásokat, vagy ami még rosszabb, a történelmi „normalitással” vagy a váratlan kihívásokkal igazolt hibákat. Éppen ezért az adventista oktatás egyik legerőteljesebb pontja: a gyermekeknek és ifjaknak helyes irányt mutatni az életre, és szükséges erőforrásokkal megajándékozni őket ahhoz, hogy túléljék a kilátástalan nehézségeket és az igazságtalan helyzeteket, továbbá segíteni nekik alázatosnak maradni a legnagyobb megvalósítások közepette is. Ám ami a legfontosabb: az adventista oktatási elvek olyan megvalósításokat

és beteljesülést szavatolnak, amelyek előrevetítik a megígért tökéletes világ tapasztalatait, amelyeknek majd dicsőségben örvendhetünk, tisztességben és igazi kiválóságban.

Oktatás a teljesítmény és a siker érdekében

Bár az oktatás folyamatosan a kritikák és a támadások keresztüztüében állt, az idők során mégis a siker elérésének eszközeként tartották számon. Akik jó teljesítményt és sikereket értek el úgy, hogy közben nem végeztek neves tanintézményekben, vagy egyáltalán nem részesültek képzésben, azok csak a szabályt erősítő kivételt jelentik. Ma már az alapján rangsorolják az oktatási intézményeket, hogy mennyire számszerűsíthetőek a végzősök megvalósításai, és milyen mértékben tudnak elhelyezkedni a munka különböző területein. Ez a tendencia úgynevezett standardizált teljesítményhez vezetett, amelyet a globalista irányok uralta merev és egységesített oktatási programok eredményeztek.

Sajnos ezek a törekvések, amelyek egyfelől kiválóan teljesítő végzősöket próbálnak „kitermelni”, másfelől pedig sikeres embereket „teremteni”, egy olyan társadalom kialakulásához vezetnek, amelyben a *közjó* nem eszmény, hanem csupán eszme, a személyi szabadság pedig arra a törékeny és instabil demokratikus egyenlőségre épül, amelyet a hangoztatott erények és megnyilvánuló káros szenvedélyek közti szubjektív egyensúly hozott magával. A helyzet legnyilvánvalóbb eredménye a példaképek hiánya, miközben egzisztenciális kérdésekkel szembeesül minden gyermek vagy fiatal, akinek támpontra lenne szüksége: „Kit utánozzak?” Kövessem Krisztus alázatos áldozatkésztségének példáját? Vagy inkább éljem a harcos polgár aktív és büszke életét, akinek a környezete és a terméke maga Róma volt?³ Egyáltalán él-e még a vágy azon megvalósítások és beteljesülések iránt, amelyek utat törnek az örök élet felé, vagy még mindig elsőbbséget élvez a teljesítmény és a siker, mivel a mulandó világ elismerését garantálja? Aki Krisztus példáját választja, az megérti az adventista oktatás értékét, mely valódi, örök beteljesüléseket eredményez, mivel „a hírnév az emberek között olyan, akár a homokba írt jel, de a szeplőtlen jellem örökre megmarad.”⁴

A sikeres iskolától... a beteljesült életű fiatalokkal és gyermekekkel teli iskolákig

A teljesítmény- és sikerorientált oktatás iránti érdeklődés ellenére ki kell emelnünk, hogy az utóbbi időben egyre több szó esik a tanulók „jólétéről”, az „esélyegyenlőségről”, valamint a végzős-

sök beilleszkedéséről a valós életbe. A nemzetközi és országos statisztikák felhívják a figyelmünket, hogy (túl) sok gyermek és fiatal került súlyos helyzetbe, ami csak tovább romlott a pandémia idején.⁵ Egyre több pszichológiai kutatás mutatja ki diákok és egyetemi hallgatók körében az együttérzésre való hajlam alacsony szintjét, ezért olyan tanulási feltételek megteremtésére lenne szükség, amelyek az oktatást újra összekapcsolhatják a valós életben tapasztalható környezeti változásokkal. Más szóval, egyre nagyobb az érdeklődés azok iránt az iskolák iránt, ahol a gyermekek boldognak és beteljesültnek érezhetik magukat, aminek természetesen a teljesítményorientált iskolák látják kárát.⁶

Mindez tulajdonképpen visszafordulást jelent azon értékek felé, amelyeket mindig is hirdetett az adventista oktatás, melynek végső célja a beteljesült élet elérése már ebben az életben, ugyanakkor az örökkévaló kilátások felkínálása is. Éppen ezért az adventista oktatás mindazt támogatja és hirdeti, ami képes szavatolni a beteljesült életet és az igazi megvalósításokat, „hiszen Krisztust imádni, hozzá hasonlóvá válni, érte dolgozni az élet legmagasabb kihívása és legigazabb öröme!”⁷ ■

SIKER ÉS BETELJESÜLÉS EMANUEL SÁLÁGEAN

EGYRE NAGYOBB AZ
ÉRDEKLŐDÉS AZOK IRÁNT
AZ ISKOLÁK IRÁNT, AHO
A GYERMEKEK BOLDOG-
NAK ÉS BETELJESÜLTNEK
ÉREZHETIK MAGUKAT.

1. Ellen G. White: *A keresztény nevelés alapjai*. 387. o.
2. Ellen G. White: *Értelem, jellem, egyéniség*. 1. köt., 100. o.
3. Pierre Manent: *Metamorfozele cetății. Eseu despre dinamica Occidentului*. Francia nyelvből fordította Mona Antohi (Humanitas, Bukarest, 2012), 11. o.
4. Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, 5. köt., 578. o.
5. A romániai Salvați Copiii egyesület egyik tanulmánya szerint országunkban a gyermekek egynegyedének nincs hozzáférése a távoktatáshoz. Ezenkívül a gyermekek 28%-a és a tantestület 43%-a csupán részben, vagy akár egyáltalán nem rendelkezik az online oktatáshoz szükséges anyagi forrásokkal.
<https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/educatie/peste-un-sfert-dintre-copiii-din-romania-nu-au-acces-la-educatia-online-1386893>; <https://romania.europa-libera.org/a/un-an-de-scoal%C4%83-altfel-scoala-in-pandemie-/31145053.html>
6. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264190672-9-en.pdf?expires=1617567828&id=id&accname=guest&checksum=7D2014DFCFC5DDDF9C2951744AFB5FA5>
7. Ellen G. White: *Nevelés*, 296. o.

A finnországi oktatási modellen is változtattak, a teljesítményirányultságról áttértek a diákok életre történő felkészítésére, és iskoláidő alatt az oktatás a tanuló „jólétére” összpontosít. Ennek értelmében „elvárják, hogy az iskolák erőteljes támogatói rendszereket dolgozzanak ki és működtessenek – lehetővé téve az egészséges táplálkozást, az egészségügyi ellátást és a pszichológiai tanácsadást – minden tanuló számára.” – 7. o.

Emanuel Sălăgean, lelkipásztor, az Adventus Egyetem kommunikációs és közkapcsolatokért felelős igazgatója

A VIZSGÁLATI ÍTÉLET (II)

Tovább folytatjuk tanulmányunkat a vizsgálati ítéletről, és elemezzük az Úr Jézus szerepét, valamint az önvizsgálat fontosságát a folyamatban.

Az Úr Jézus csodálatos szerepe a vizsgálati ítéletben

János apostol így szól: „Én fiacskáim, ezeket azért írom néktek, hogy ne vétkezzetek. És ha valaki vétkezik, van Szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus. És ő engesztelő áldozat a mi vétkeinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világért is” (1Jn 2:1-2). Pál apostol pedig hozzáteszi: „Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövődő javaknak főpapja, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül, és nem bakok és tulkok vére által, hanem az ő tulajdon vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve [...] hogy most Isten színe előtt megjelenjék éretünk.” (Zsid 9:11-12, 24b)

Az előkép-szolgálat ítéleti és engesztelési napján a főpap volt a közbenjáró. Ő jelent meg Isten előtt a szentek szentjében a leölt állat vérével. Amikor azonban Jézus meghalt a Golgotán, így kiáltott: „Elvégeztetett!”, a templom kárpitja ketté szakadt, felülről aljáig. Ez azt jelképezte, hogy a földi szentély szenthely-szolgálatára örökre beveződött, és Isten nem kívánja és nem fogadja el többé a papok áldozatát. Akkor ömlött ki Jézus vére, amelyet önmaga mutatott be a mennyei szentélyben.

A földi szentély papja évente csak egyszer lépett be a szentek szentjébe, hogy megtisztítsa a földi szentélyt. Jézus a Dániel könyve 8. fejezetében említett 2300 nap-év végén, azaz 1844-ben lépett be a mennyei szentek szentjébe, hogy végleges engesztelést szerezzen mindazoknak, akiket segíthet közbenjárása által, és hogy a szentélyt így megtisztítsa.

Az Úr Jézus közbenjáró munkájában megfigyelendő az, hogy Ő a Közbenjáró és az áldozat is egyben, amelynek vérével az engesztelést végzi. Saját vérével lép az Atya elé, és a hívők bűneinek megbocsátásáért, eltörléséért esdekel.

Amint az ítélet alkalmával az emlékkönyvek megnyílnak, Isten elé kerül mindazok élete, akik hittek Jézusban. Közbenjárónk bemutatja minden nemzedék ügyét úgy, amint egymást követték, kezdve azokkal, akik a régi időkben éltek, és folytatva a ma élőkkel. Minden nevet megemlítenek, és minden ügyet megvizsgálják. Egyes neveket elfogadnak, másokat elvetnek. Ha valakinek a bűne az emlékkönyvben található anélkül, hogy az illető személy megtért volna belőle és megbocsátatott volna neki, nevét kitörlik az élet könyvéből, és azokat a feljegyzéseket is, amelyek jó cselekedeteiről szólnak. Törlik őt az emlékkönyvből! (Ez 38:33)

Mindazok, akik megbánták bűneiket és hit által elfogadták Krisztus vérént engesztelő áldozatul, bűnbocsánatot nyertek, és ezt nevük után bejegyezték a mennyei könyvekbe. Amint Krisztus igazságának részesei lettek, és jellemük Isten törvényével összhangra jutott, bűneik eltöröltettek, tehát méltók az örök életre.

A hit általi megigazulás, amely Jézus Krisztus kijelentésének megfelelően (Jn 5:24) felmentené az embert az ítélet alól, egyáltalán nem ellenkezik azzal a gondolattal, hogy mindenkit a könyvekben írt cselekedetei szerint ítélnék meg. A megtéréssel járó belső önmegítélés folytán a hívő a keresztyén életszentség légkörébe emelkedik. Folytonos önmegítélés ez, tehát a mennyei ítélet előfolyamata.

Önvizsgálat

A nagy engesztelési nap idején élünk. Az előkép-szolgálatban, mialatt a főpap engesztelést végzett Izrael népéért, bűneiket meg kellett bánniuk, s magukat az Úr előtt megalázniuk, hogy ki ne vágassanak a nép közül, vagyis ki ne vesszék őket. Hasonlóképpen mindazok, akik akarják, hogy a nevük az élet könyvében maradjon, most, a megpróbáltatás hátralevő napjaiban alázák meg magukat Isten előtt, és valóban bánják meg bűneiket!

Mélyen és őszintén vizsgáljuk meg szívünket! Azt a könnyelmű, haszontalan lelkületet, amely számos keresztyént jellemez, el kell távolítanunk. Komoly harcot kell vívniuk azoknak, akik a felülkerekedni igyekvő indulatokat le akarják győzni. Ez egyéni munka. Nem csoportosan fogunk üdvözülni. Egyikünk tisztasága és odaszentelődése nem helyettesítheti a másokban hiányzó jellemvonásokat. Isten olyan tüzetesen vizsgálja meg minden egyes lélek esetét, mintha a Földön nem is létezne rajta kívül más, akit meg kellene ítélnie.

A vizsgálati ítélet már sok éve folyik. Nem sokára, senki sem tudja mikor, az élőkre kerül a sor. A szent Isten jelenlétében részletesen megvizsgálják az életünket. Szükséges, hogy most jobban megszívleljük Megváltónk szavait, mint bármikor eddig: „Figyeljétek, vigyázzatok és imádkozzátok, mert nem tudjátok, mikor jó el az az idő. [...] Hogy, ha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket aludva” (Mk 13:33, 36). ■

Füstös Endre, Magyardecse, Észak-erdélyi Egyházerület

ÍTÉLET IGAZAK ÉS GONOSZOK FELETT FÜSTÖS ENDRE

AMINT AZ ÍTÉLET ALKALMÁVAL AZ EMLÉKKÖNYVEK MEGNYÍLNAK, ISTEN ELÉ KERÜL MINDAZOK ÉLETE, AKIK HITTEK JÉZUSBAN.

JÉZUS KRISZTUS ÜNNEPÉLYES FELHÍVÁSA

A Megváltó ugyanazt mondta a felházban a tanítványoknak, amit mondana nekünk, mindannyiunknak: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem” (Jn 14:1).

Mi a hit? „A hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés” (Zsid 11:1).

Az elbukott világ telve van mindenféle hiábavaló, ellentmondásos és veszélyes hittel. Még a démonok is hisznek és rettegnek (Jak 2:19). Az egyedüli igazi hit Istentől jön: „... kénytelen voltam, hogy intőleg írjak néktek, hogy tusakodjatok a hitért, amely egyszer a szenteknek adatott” (Júd 3).

Ennek a hitnek az alapja „Isten ereje” (1Kor 2:5), hiszen közvetlenül az Igéből táplálkozik: „Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által” (Róm 10:17).

Az igazi hit egyedüli és legnagyobb forrása maga Isten: „Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosságok Atyjától száll alá, akinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka” (Jak 1:17). Minden jó adomány az Atyától ered: „Mert a nékem adott kegyelem által mondom mindenkinek közöttetek, hogy feljebb ne bölcselkedjék, mint ahogy kell bölcselkedni; hanem józanon bölcselkedjék, amint az Isten adta kinek-kinek a *hit mértékét*” (Róm 12:3). „Minthogy azért külön-külön ajándékaink vannak a nekünk adott kegyelem szerint, akár írásmagyarázás, a *hitnek szabálya* szerint teljesítsük” (6. v.).

Az egyik leghelyénvalóbb ima, amit elrebegettünk, a tanítványok imája: „Növeljed a mi hitünket!” (Lk 17:5). Noha a keresztény hit nem igatag, mégis egyfajta dinamika jellemzi: „...felettebb *megnövekedék* a ti hitetek” (2Thes 1:3). „Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy *maradjanak meg a hitben*” (Csel 14:22). „... örülvén és látván ti köztetek a jó rendet és Krisztusba vetett *hiteteknek erősségét*” (Kol 2:5).

A hitet gyakorolni kell, hogy növekedhessen, ezért enged meg Krisztus nehézségeket a követőinek: „Tudván, hogy a ti *hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez*” (Jak 1:3). „Hogy a ti kipróbált hitetek, ami sokkal becsebb a veszendő, de tűz által kipróbált aragnál, dicsőretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtassék a Jézus Krisztus megjelenésekor” (1Pt 1:7).

Az elégtelen hit, vagy a hit hiánya végzetes következményekkel jár. Ezért tudta legyőzni Sátán azokat a tanítványokat, akik Jézussal, Péterrel, Jakabbal és Jánossal együtt nem mentek fel a megdicsőülés hegyére. Íme az ok: „A ti hitetlenségetek miatt” (Mt 17:19-20). Látjuk tehát, hová vezet a kicsiny hit.

Krisztus előre megmondta, hogy visszajövele előtt a világot szinte egyáltalán nem fogja érdekelni a hit: „Mindazáltal az embernek Fia mikor eljő, avagy *talál-é hitet* e földön?” (Lk 18:8). Sátán még a hűségeseket is megpróbálja elcsábítani: „Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhitessék, ha lehet, a választottakat is” (Mt 24:24). Lehetséges, hogy még a választottakat is? Igencsak aggasztó dolgot jelent ki Pál apostol: „A Lélek pedig nyilván mondja, hogy az utolsó időben *némelyek elszakadnak a hittől*, hitető lelkekre és gonosz lelkek tanításaira figyelmeztvén” (1Tim 4.1).

Mit kell tennünk? Folyamatos önvizsgálatra van szükség: „Kísértsétek meg magatokat, ha a hitben vagytok-é” (2Kor 13.5). Maradjunk az Üdvözítő oltalmazó szárnyai alatt: „Simon! Simon! Ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrogtaljon, mint a búzát; de én imádkoztam érted, hogy *el ne fogyatkozzék a te hited*” (Lk 22:31-32). Csodálatos bátorítást kaptunk: „Annak pedig, *aki titeket a büntől megőrizhet, és az ő dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben nagy örömmel, az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak, dicsőség, nagyság, erő és hatalom most és mind örökké. Ámen*” (Júd 24-25).

Vágyunk kell arra, hogy ne csupán birtokoljuk az igaz hitet, hanem meg is tudjunk alapozódni a hitben, hogy legyünk a „hitben épek” (Tit 1:13), és rendelkezünk „igaz hittel” (1Tim 1:5). Azonban az igaz hitet is megronthatják hamis indítékok: „Ha *egész hitem* van is, *szereget pedig nincsen én bennem*, semmi vagyok” (1Kor 13:2).

„Az igazi hit minden esetben szeretet által munkálkodik. Nem azért tekintesz a Golgotára, hogy egy elmulasztott feladat miatt megnyugtasd a lelkedet, és nem azért, hogy megnyugodva álomba merülhess, hanem azért, hogy kialakuljon benned a Jézusba vetett hit, amely munkálkodik megtisztítja a lelkedet az önzés sarától. Amikor hittel belekapaszkodunk Krisztusba, akkor a mi munkánk még csak a kezdeti szakaszban van. Minden embernek vannak romlott és bűnös szokásai, amelyeket heves küzdelem árán kell legyőznie. Minden léleknek meg kell vívnia a hit harcát” (Ellen G. White, *Manuscript 16*, 1890).

**IGAZI
HIT
STEFAN
RADU**

„ANNAK PEDIG, AKI TITEKET A BÜNTÖL MEGŐRIZHET, ÉS AZ Ő DICSŐSÉGE ELÉ ÁLLÍTHAT FEDDHE-TETLENSÉGBEN NAGY ÖRÖMMEL, AZ EGYEDÜL BÖLCS ISTENNEK, A MI MEGTARTÓNKNAK, DICSŐSÉG, NAGYSÁG, ERŐ ÉS HATALOM MOST ÉS MIND ÖRÖKKÉ. ÁMEN” (JÚD 24-25).

Sosem lehetünk elégedettek hitünk mértékével. Az egy helyben topogás a hit tekintetében annak csökkenését jelenti, ami nem egyéb, mint a hitetlenség felé tartó menetelés. Viszont „az igaz az ő hite által él” (Hab 2:4).

Következtetés

Isten hit által tisztítja meg a szívünket, és szintén hit által ad teljes gyógyulást, építi a lel-

ket, és erősít meg bennünket a nehézségek által. A hit nem pajzs, amely képes kioltani a gonosz tüzes nyilait. A hit az öröm kiapadhatatlan forrása, segít legyőznünk a világot, Isten üdvözítő folyamatának alapeleme: „Elérvén hitetek célját, a lélek üdvösségét” (1Pt 1:9). ■

Stefan Radu, nyugdíjas lelképásztor,
a hittudományok doktora

FERENCZ ÁRPÁD

Szomorú nap köszöntött 2020. november 12-én a gyergyószentmiklósi Ferencz családra és a helybéli adventista közösségre, amikor – a világjárvány áldozataként – elhunyt Ferencz Árpád testvér, a gyergyószentmiklósi hetednapi adventista gyülekezet tagja.

Ferencz Árpád egy 10 gyermekes családban született Gyergyószárhegyen 1940. január 28-án, Ferencz Antal és Mária 7. gyermekeként. Nehéz idők voltak, s a 10 gyermekből 8-an maradtak csak életben, akik a szerető családi fészekben nevelkedtek igazi testvéreként, és az édesanyjuktól megtanulták, hogy mi a szeretet, az összetartozás és az összefogás. A szülőktől elsajátított elvek kihatottak a gyermekek családi és egyéni életére.

A családban nevelkedő 5 fiúgyermek az édesapától megtanulta a szorgalmat, a becsületességet és a kőfaragó munkát. Fiatal korukban a sírkőfaragáshoz szükséges alapanyagot az általuk „Alsó erdő”-nek nevezett helyről bányászták. Az erdő megedzette Árpádot, életre nevelte. A vadon állataival szembeni merészsége ellenére Isten kegyelme megőrizte őt minden veszélytől!

Gyerekként a szülői otthonban, majd később fiatalként a gyergyószentmiklósi gyülekezetben ismerte meg az Úr Jézust, személyes Megváltóját. 16 évesen szövetséget kötött Istennel és az Adventista Egyház oszlopos tagja lett. Élete végéig sokat olvasott és aktívan szolgált tanítás, ének és prédikálás által. Mindig jó kedvvel zenélt, énekelt. A mindennapi munkáját is gyakran énekléssel fűszerezte, s ezzel bizonyosságot tett Isten szeretéről a körülötte dolgozóknak. Szívvel, lélekkel,

erejével, munkájával és pénzével is készségesen támogatta a gyergyószentmiklósi gyülekezetet, amelynek több mint 10 évig volt a vezetője. Lelkesen szolgált Hargita megye különböző adventista gyülekezeteiben. Nagylelkű volt, s ezért bárkinek, bármikor segítő kezet nyújtott, képessége és tehetsége szerint.

A másfél éves katonai szolgálat teljesítése után 1969. december 29-én házasságot kötött Polgár Rozáliával, s a frigyüknek 51

év után a halál vetett véget. Családjukat a jó Isten három leánygyermekkel áldotta meg: Hajnalkával, Csillával és Katalinnal. Különleges örömet jelentett számára két unokája: Jónathan és Loretta. Minden erejével igyekezett a család lelki és anyagi szükségleteit kielégíteni. Munkáját énekelve végezte, így az Urat dicsőítő énekeket a családja tagjai is akaratlanul elsajátították. Nagyon sok szoltárt tudott kívülről, amelyekre a leányait is megtanította, akikkel esténként Bibliát olvasott.

Furcsa módon az élete a második világháború borzalmaival kezdődött, és egy világjárvány vetett annak véget. Hitvallását a zsoltáros szavaival fejezhetjük ki: „Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki őbenne bíz.” „Segíts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.” (Zsolt 90:12 és 34:9)

Ferencz Árpád 2020. november 12-én megpihent Krisztusban, s a gyergyószentmiklósi temetőben helyezték nyugalomra, ahol Mestere mihamarabbi eljövételét várja, amikor majd ő is lelkesen csatlakozhat a Megváltót dicsőítő nagy sokaság kórusához. ■

Lejegyezte: **Ferencz Zörgel József** lelképásztor

ANDREWS – A HETEDNAPI ADVENTIZMUS NEGYEDIK ALAPÍTÓ TAGJA*

John Nevins Andrews volt a Joseph Bates, James White és Ellen White alkotta alapító hármas után a negyedik legbefolyásosabb adventista úttörő. 1829. július 22-én született az amerikai Maine állam Poland nevű kisvárosában, ahol Ellen Harmon is négy évet töltött gyermekkorában (47).

Andrews elődei Nagy-Britanniából származó telepesek voltak. Az Andrews család még 1630-ban emigrált az amerikai gyarmat területére, a Nevins család (atyai nagyapjának családja) 1730-ban, a Pottle család (édesanyja felmenői) pedig 1693-ban (37). Charles nevű nagybátyja híres ügyvéd volt, később pedig Maine állam Képviselőházának szóvivője, majd az Egyesült Államok Kongresszusának tagja (56). A közel 60 személyből álló népes családból John Andrews-ra leginkább Charles és a felesége, a tanárként dolgozó Persis gyakorolta a legnagyobb hatást. Persis egyik naplőbejegyzése szerint John és az öccse „a világ két legszebb gyermeke”, „John könyvszerető, igazi úriember.”

A fiatalember szerény és kegyes életű metodista családban nevelkedik (65). Vallásos neveltetését édesanyja biztosítja. Lelki téren annyira megelőzi kortársait, hogy egész életében képes visszaemlékezni azokra az érzésekre, amelyek akkor kerítették hatalmukba, amikor ötévesen végighallgatott egy a Jelenések 20:11 versére épülő prédikációt az isteni ítéletről. Tizenkét évesen hallja Joshua Himes prédikációját Jézus visszajöveteléről, és egy évvel később érdeklődést tanúsít Jézus Krisztus és az Ő visszajövetele iránt (68).

John egy ideig a nagybátyjánál lakik, aki jobb iskoláztatást biztosíthat számára, abban reménykedve, hogy a fiúból egyszer majd kiváló ügyvéd lesz. 1843-ban a 14 éves John megismerkedik a francia-, latin-, héber- és görög nyelvekkel. Az irodalmár és vegyész képezéssel rendelkező Persis nagynéni különösen büszke az ifjú Andrews-ra. 1843. október 8-án kelt naplőbejegyzésében írja, hogy John „magas, férfias, tanulékony, erkölcsös, ígéretes fiú. Kiválóan uralja a latin nyelvet, az algebrát és az angol nyelvtant. Gyönyörű hangjával és egészséges ítélőképességével kiemelkedik kortársai közül” (63). Azonban Charles-t és Persis-t csalódás érte, amikor John 1844-ben otthagytta az iskolát, hogy a Megváltó visszajövetelének szentelje életét. Az 1844. október 22-ét meg-

előző napokban a „délceg, felnőttnek tűnő fiú a környék iskoláit felkeresve imádkozott a tanárokért és a tanulókért” (81).

A szombat igazságát Rachel Oakes prédikálja, tőle hall a szombatról Frederick Wheeler adventista prédikátor, aki az üzenetet közli Thomas Preble washingtoni baptista lelkésszel is. Preble később egy broszúrát ír a bibliai szombatról. A kiadvány még ugyanabban az évben – 1845-ben – Bates kapitány kezébe kerül, aki 53 évesen elfogadja a szombat igazságát, John Andrews pedig 16 évesen éli át ugyanezt a tapasztalatot. Egy vele egykorú lányismerőse, Marin Stowell a postaládájában talál rá a Preble által írt broszúrára. Azonnal összeveti a bibliai kijelentésekkel, és miután megérti az üzenetet, elhatározza, hogy már a következő szombatot meg fogja ünnepelni, egyedül. Azonban még a szombat beállta előtt csatlakozik hozzá a fiútestvére, a 17 éves Oswald, aki a broszúra és a Biblia tanulmányozása folytán nyer meggyőződést. A fiatal lány már pénteken elkészíti az ételt szombatra, a fiútestvére pedig annyi fát hasogat, hogy vasárnapig elég legyen a család számára. Hétfőn aztán a broszúrát átadják Andrews-nak (100), és a 16 éves fiatalember is elfogadja a szombat igazságát. A három fiatal és a szülei a kiadványban leírtakat összevetik a bibliai bizonyítékokkal, és elfogadják a szombat igazságát. A két család tagjai közösen fogalmaznak meg egy levelet, amit egy félhavi fizetés összegével együtt elküldenek egy hetednapi baptista gyülekezetnek. Az összeggel szombatról szóló kiadványok beszerzését, valamint egy lelkész látogatását szeretnék támogatni, aki végül meg is érkezik a 235 mérföldre levő Rhode Islandból, hogy az egyre növekvő kis csoport hitét erősítse. A sors iróniája, hogy Thomas Preble lemond a szombat igazságáról, és különböző cikkeket, sőt még egy könyvet is ír a bibliai nyugalomnap ellen.

Egy évvel később, 1865-ben, Maine állam fővárosában, Portlandban Andrews-ra hárul a feladat, hogy nyílt vitát folytasson Thomas Preble-lel. A nyilvános vitát nagy érdeklődés övezi. Andrews érvei kerekednek felül (405). Ugyanez történt 1872-ben is, amikor a szombat történelmére szakosodott Andrews pontról pontra cáfolja meg Preble könyvét az egyház Review and Herald c. missziós folyóiratának 15 cikkében (552).

A következő megemlékezésben kitérünk John Andrews lelki és missziós fejlődésére, amely a Joseph Bates-hez és a White családhoz való csatlakozása után következett be. ■

* Forrásanyag: *Ellen White Encyclopedia*, valamint Gilbert Valentine: *J. N. Andrews, Mission Pioneer, Evangelist and Thought Leader*. A zárójelben található számok a terjedelmes életrajzi műből kiemelt idézetek oldalszámát jelölik.

**INLETŐ
PORTRÉ
CRISTIAN
TRENCHEA**

Cristian Trenchea, lelképásztor, Moldvai Egyházterület

SZENT GYÖRGY ELVESZÍTETTE A SÁRKÁNYÁT

„Egyesek imádják Szent Györgyöt is... és a sárkányt is.”
(Nicolae Petrescu-Redi¹)

Ezernyolcszázharmincegyben Marin Tudose festőművész javításokat végzett a krajovai Szent Mina templom festményein. A költségek igazolására összeállította az elvégzett munkálatok lajstromát: „Új farkollat festettem Szent Péter kaskasának; a jobboldali latort a kereszthez kötöttem, majd újrifestettem az egyik ujját; Gábrriel arkangyalnak szárnyat festettem; megtakarítottam Kajafás szolgálóját; újrifestettem az eget; vörösebb színt adtam a pokolnak, és farkat festettem Lucifernek; megfehérítettem Szent Miklós szakállát; meghegyeztem Szent György dárdáját, és zöldre festettem a sárkány farkát...”²

A Szent György-ábrázolás megváltoztatása nem csupán a sárkány farkának retusálásából állt, hanem egy önmagában „merész folyamatot” jelentett, amely a Szent György-kultuszhoz köthető. A sárkányölő hős történetét az egész világon ismerik. A vele kapcsolatos festmények, szentképek és szobrok így örökítik meg. A legrégebbi ábrázolás a tizedik századból származik, és jelenleg Törökországban, az akdamari Szent Kereszt templomban található. Az alkotáson három szent látható: Szent Sergius, Szent Teodor és Szent György, miközben dárdával átdöfnék egy-egy sárkányt. Grúziában, a nikortsmindai székesegyházban, valamint a kappadóki Szent Barbara templomban található, tizenegyedik századból származó alkotásokon Szent Teodorral együtt jelenik meg.

Györgyről különböző művészi alkotások készültek, amelyek közös eleme a sárkány megölése. Carlo Crivelli (1472), Raffaello (1505), Carpaccio (1507), Tintoretto (1550), Edward Burne-Jones (1877), Antoon van Dyck és Salvador Dali (1942) – csupán néhány a számos híres festőművész közül. Tetteiről irodalmi művek is születtek,³ példás bátorsága pedig katonai műveleteket és kereszties hadjáratokat ihletett. Az 1800-as években annyira keresettek voltak a vele kapcsolatos ereklyék, hogy nem kevesebb mint „harminc holtteste volt elszórva Spanyolországban, Angliában, Olaszországban, Franciaországban, Németországban, Hollandiában... Feje volt Rómában, Velencében, San Salvadorban, Prágában, Kölnben, Mans-ban, Averniában, Treveriben, Konstantinápolyban, Liddában.”⁴

Az olaszországi Ferrara város védőszentjének választotta, „noha egyetlen történelmi bizonyíték sem utal arra, hogy valaha járt volna Ferrarában, esetleg köze lett volna ahhoz a legendához, amely szerint egy sárkány tartotta rettegésben a várost.”⁵

Sárkányokkal kapcsolatos legenda

Semmit sem tudunk György létezésének valóságáról. Elképzelhető, hogy kora sajtóságos figurája volt, viszont származását homály fedi. Egyesek szerint római katona volt, mások szerint Kappadókiából származott, de lehet, hogy Lidiából vagy Palesztinából. Semmi sem biztos. A *Passio Sancti Georgii* (népi passiók) szerint – amit alapvető forrásanyagnak tekintenek, holott 496-ban elmarasztalta és apokrif iratnak minősítette a *Gelasianumi Dekrétum* – Diocletianus császár szolgálatában álló római katona volt (más források szerint a perzsa Daciano király seregében szolgált), majd miután áttért a kereszténységre, minden vagyonát elajándékozta, mert nem volt hajlandó az isteneknek áldozni. A legenda szerint megverték és megkínózták, majd a testét karddal kettéhasították, azonban feltámadt, és megtérítette a *magister militum* rangú Anatólio főparancsnokát összes katonájával együtt, de még Alexandra császárnét is. A császár kérésére feltámasztott két, immár négyszáz éves halottat, akit megkeresztelt, majd ismét eltüntetett. Ezután a császár lefejezés általi halálra ítélte. Kivégzése előtt György a védelmét ajánlotta mindazoknak, akik imádni fogják az ereklyéit. A *Martirologio Romano* szerint „három koronával megtisztelt” mártírként koronázták meg.⁶

Amint már említettem, életrajzi leírásainak néhány, az V. századból származó népi *passiót* tekintenek, amelyeket I. Geláz pápa (492–496) az akkori könyvek eredetiségét igazoló *Decretum Gelasianum de libris recipiendis et non recipiendis* rendeletében apokrif iratoknak nyilvánított. Legfontosabb biográfiája tehát nem is hiteles.

Valamivel később megjelent néhány legenda, amelyek közül a legfontosabb a *Prima Legenda*. Ennek bizonyos részeit egy bécsi *palimpszeszt* is tartalmazza. Ennél valamivel jobb állapotban ma-

SEMMIT SEM
TUDUNK GYÖRGY
LÉTEZÉSÉNEK
VALÓSÁGÁRÓL.
ELKÉPZELHETŐ,
HOGY KORA SAJÁT-
SÁGOS FIGURÁJA
VOLT, VISZONT
SZÁRMAZÁSÁT
HOMÁLY FEDI.

radtak fenn a görög, illetve latin kéziratok másolatai, azonban a két leírás között nagy eltérések mutatkoznak. Bár számos információval szolgál, mégis azt igazolják, hogy nem egységes, hanem az idők folyamán kitalált leírásról van szó. Vatikánban található egy 916-ból származó kézirat, amely tartalmaz egy *passiót*⁷ és két ambrózián kódexet.⁸ A következő századokban újabb dokumentumok jelentek meg: 1179-ben egy *kézirat* az Athosz-hegyen, egy másik pedig 1529-ben Párizsban. A *Legenda Aurea* részletes és sajátos Szent György-életrajzot mutat be.

Az Athosz-hegyi *passió* szerzője Pasicrates, akit a szent rokonaként tartanak számon.⁹ A leírás azonos a más szerzőtől származó párizsi *passió*val. A bécsi *passio* (Viena Theol. Graec 123), melynek szerzője Menalagio di Metafrastre, szintén ebbe a kategóriába sorolható. Azonos szöveg három különböző szerzőtől. Valami tehát nem stimmel. Nem véletlenül olvasható a szentek kalendáriumában: „Pasicrates műve történelmi szempontból bizonytalan”.¹⁰ A legendák számos sajátos elemét tartalmazza: csodákat, pogányok tömeges megtérését, embertelen kínzásokat és egyebeket. A *Familia Cristiana* bár nem tagadja Szent György létezését, szerinte mégis „hiányosak a vele kapcsolatos információk”.¹¹ A *Vatican News* pedig hozzáteszi: „Számptalan legendát építettek a neve köré.”¹²

Felmerülő problémák

A sárkányról egy szó sem esik. Az első, erre vonatkozó utalás a X. században jelent meg Grúziában, egy a néphiedelem által „hozzáadott legenda” formájában.¹³ A *Grande Dizionario dei Santi* szerint „a név körül kialakult összes legendáról határozottan kijelenthetjük, hogy kitaláció, beleértve a sárkány történetét is, amely vélhetően a korábbi századokban jelent meg Olaszországban”.¹⁴ Bargellini rámutat: „Életrajzi leírása egy olyan legenda, amely rendkívül szerencsésnek bizonyult mind a művészetben, mind az irodalomban. Egy mitológiai történetet dolgoz fel, amely vélhetően az ember és egy természeti katasztrófa – például egy járvány – küzdelmének leírásából ered.”¹⁵

Mitológiai ábrázolás

Nem kell történésnek lenni annak felismeréséhez, hogy itt csupán egy „allegorikus szentről” van szó.¹⁶ A kereszties hadjáratok hatalmas lendületet adtak a hölgyek védőszentjeként is ismert György-lovag kultuszának, akit keleten a tizenégy segítőszent egyikeként napjainkban is nagy tisztelet övez. Oroszország, Anglia, Görögország,

Portugália és Németország védőszentjének tartják. Ezek mellett Genova és Velence védőszentje. Kultuszát és bátorságát kegyelettel tiszteli az egész keresztény világ.

Legendája egy még a lovagok korából származó szép történet, amely határozott lépésre kényszerítette a katolikus egyházat: kultuszát 1969-ben kiiktatták a kalendáriumból, és meghagyták, hogy csak azok imádják, akik valóban hisznek benne.

Még mindig sokan hisznek a sárkányos történetben.

Szent György és a sárkány méltó vetélytársa *Szent Margit és a sárkány* legendájának, akit Diocletianus mártírhálálra ítelt. „A sárkány elé vetették, ami azonnal elnyelte őt. Isten azonban megdorgálta a sárkányt, mire az kiokádta az épületben levő Margitot.”¹⁷ Ezért avatták szentté. Sárkányos legenda! Ennek ellenére kultusza még mindig igencsak kedvelt keleten és nyugaton egyaránt. A sárkány fejére taposó ifjú hölgyet még mindig megünneplik, noha 1969-ben a Margit-kultuszt is felfüggesztették. ■

LEGENDÁK, HISTÓRIÁK BENONE LUPU

A VATICAN NEWS SZENT
GYÖRGY SZEMÉLYLÉ-
RŐL: „SZÁMPTALAN
LEGENDÁT ÉPÍTET-
TEK A NEVE KÖRÉ.”

1. Nicolae Petrescu-Redi: *Reverber*. 2005.
2. Lupu Corneliu: *Genese*. Galați, 2001, 140. o.
3. A számos alkotás közül csak a két legújabbat említjük: Bollinger Maz-Manna Giovanni: *Come san Giorgio sconfisse il drago*. Bohem Press, 2005; és Girodano Sebastiano: *San Giorgio e il drago. Riflessioni lungo un percorso d'arte*. Lincei, 2005.
4. *Dizionario delle reliquie e dei santi*, 114. o.
5. Diego Marani: *Il ritorno di San Giorgio*. Ferrara, 2005, 67. o.
6. *Martirologio Romano*, 75. o.
7. *Passione* 1160 (916), 272. 88 lap.
8. Két ambrózián kódex, az E.22 Inf. és az E. 84 Inf. említi forrásként a „Passio di S. Giorgio martire”-t. *Catalogus Codicum Hagiographicorum Latino-rum Bibliothecae Ambrosianae Mediolanensis*. Bologna, 1892.
9. Alonso de Villegas Selvago: *Il perfetto leggendario della vita, e fatti di N. sig. Giesu Christo, e di tutti santi*. Velence, 1663, 262. o.; Giovanni Antonucci: *La leggenda di S. Giorgio e del drago*. „Emporium”, LXXVI, 1932; *Bibliotheca Sanctorum*. Roma Pontificia Università Lat. Roma, 1961, V. köt.
10. Enrico Pepe: *Martiri e santi del calendario romano*. Roma, 202, 175. o.
11. *Familia Cristiana*. „San Giorgio Cavaliere misterioso venerato in tutto il mondo”. Roma, 2020. 04. 23.
12. „San Giorgio, Martire”. *Vatican News*, április 23. – <https://www.vatican-news.va/it/santo-del-giorno/04/23/san-giorgio--martire.html>
13. Pepe: *Martiri e santi*, 175. o.
14. *Grande dizionario dei Santi*. 72. o.
15. Bargellini: *Mile Santi*. 227. o.
16. Samuel Pegge: *Observations on the History of St. George*. Society of Antiquaries, 1777. április 10., 5. o.
17. *Grande dizionario dei Santi*. 530. o.

Dr. Benone Lupu, lelképásztor, Róma, Olaszország

AZ ISTENI ÍTÉLET, AHOGY A SZENTÍRÁS BEMUTATJA AZT (I)

„Sion jogosság által váltatik meg” (Ézs 1:27a)

Az „ítélet” szó önmagában nagy jelentőségű eseményre utal, és a jelentősége annál is nagyobb, hogy „isteni” ítéletről van szó, amely a világegyetem Legfelső Bíróságán történik, ahol minden ember élete felkerül a tévedhetetlen isteni igazság mérlegének serpenyőjére. Ha már a tanulmányi felvételi- vagy záróvizsgákhoz is a legnagyobb komolysággal viszonyulnak, mivel az eredmény a vizsgázó egész életre kihatással lehet, mennyivel fontosabb az isteni ítélet bármely érettségi- vagy államvizsgánál, hiszen ennek keretében minden ember örök sorsa dől el. Az említett tanulmányi vizsgák előtt jóval a diákok és szüleik utánajárnak, milyen követelményeknek kell megfelelniük a vizsgázóknak: tisztában kell lenniük a tananyagi követelményekkel, meg kell tudniuk a vizsga pontos helyszínét és időpontját, valamint a vizsgáztatás módját (írásbeli, szóbeli, vagy mindkettő). Vajon nem kellene az isteni ítélethez is minimum ugyanilyen komolysággal viszonyulnunk, hogy időben tisztában legyünk mindazzal, amit ez a megmérettetés feltételez?

Sajnos a kereszténységben az ítéletre vonatkozó doktrínák nagyon különböznek egymástól, jóllehet mindenik egyház a bibliai szöveget veszi alapul, amikor hitelvi definíciókat fogalmaz meg. A részletezés igénye nélkül, nagy vonalakban megemlítünk néhány hitalapelvei álláspontot:

- Az ortodox felfogás szerint közvetlenül a halál után az elhunyt személy halhatatlannak tartott lelke egy ítéleti szakaszon megy keresztül, ami után vagy a mennybe, vagy az örök pokolra kerül.

- A katolikus egyházi tanítás az ortodoxhoz képest egy további, megmentő alternatívát kínál, amit Órigenész vezetett be a katolikus teológiába: ha valaki élete során nem volt elég jó ahhoz, hogy közvetlenül a mennybe jusson, de a gonoszsága sem minősül annyira súlyosnak, hogy egyenesen a pokolra vettessen, esélye van a purgatórium óriási kínjaiban megtisztulnia. Ezt a folyamatot lerövidíthetik a szentek közbenjáró imái.

- A protestáns és neoproteštáns egyházak többsége – jóllehet elveti a purgatórium létezését – általában elfogadja a lélek halál utáni azonnali jutalmazását. Úgy tartják, hogy akik hisznek az Úr Jézusban, nem lesz részük ítéletben, hanem – a bibliai szöveg alapján – „átmennek a halálból az életbe”.

Még az adventizmusban is – főleg az utóbbi időben – vannak olyan teológusok, akik eltérnek attól, amit az egyház hivatalos doktrínája és a Prófétaság Lelke az utolsó ítéletről állított és állít a mai napig.

E deviáns értelmezések szerint az ítéletre vonatkozó jó hír az lenne, hogy az Atya Isten az ítélet teljes feladatát a Fiúra bízta, a Fiú pedig biztosítja mindazokat, akik hisznek benne, hogy nem lesz részük ítéletben, hanem máris átmentek a halálból az életbe. A következő bibliai érvekkel hozakodnak elő:

„Mert az Atya nem ítél senkit, hanem az ítélet egészen a Fiúnak adta” (Jn 5:22).

„Aki hiszen ő benne, el nem kárhozik” (Jn 3:18).

„Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általmant a halálból az életre” (Jn 5:24).

Ebben az esetben a Szentírás lapjain gyakran említett isteni ítélet kizárólag azokat érintené, akik bizonyos okok miatt nem hittek és nem engedelmessé váltak az Úr Jézus szavainak. Következésképpen az isteni ítélet már nem érint **minket**, akik rendelkezünk az üdvösség reménységével, hanem kizárólag csak **azokat**, akik elutasították Isten ajándékát. Ebben az esetben az isteni ítélet kérdése vizsgálatának mindössze informatív jellege lenne arra vonatkozóan, hogy mi fog **velük**, a hitetlenekkel történni. De tulajdonképpen még ők sem lesznek megítélve a végső ítélet keretében, mivel az Üdvözítő ezt mondta: „Aki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében” (Jn 3:18).

Mi több, már Sátán is túl van a megítéltesen: „Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme” (Jn 12:31). De ha itt valóban Sátán végérvényes elítéléséről lenne szó, mi történik azokkal a gonosz cselekedeteivel, amelyeket az azóta eltelt kétezer év alatt követett el? Talán ez mutatja a legjobban, mekkora tévedést követnek el azok, akik ekképpen értelmezik az ítélet kérdését.

Továbbá az effajta értelmezés konfliktusban áll a Szentírás egy sor egyéb kijelentésével, amely emlékeztet, hogy abszolút mindenki megítéltetik, mindenki és minden cselekedete, jó és rossz cselekedetek egyaránt (Préd 12:13). Ezenfelül hogyan egyeztethető össze ez az értelmezési mód a Dániel 7. fejezetében leírt ítélet jelenetével, amelyet *A nagy küzdelem* c. könyv 28 fejezete is oly részletesen megmagyaráz? Vajon ezek a teológusok és írásértelmezők jobban értenek az ítélet kérdéséhez, mint Pál apostol, aki sokkal jobban beszélt az akkori héber és görög nyelvet, mint ők, és mellesleg az apostolok kortársa is volt, akik személyesen hallották az Úr Jézus erre vonatkozó kijelentéseit? Íme mit írt Pál apostol az isteni ítéletről:

„Mikor pedig ő igazságról, önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről szólt, megrémülve monda Félix: Mostan erédj el; de amikor alkalmatosságom lesz, magamhoz hívatlak téged” (ApCsel 24:25). „Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-kij megjutalmaztassék aszerint, amiket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt” (2Kor 5:10).

És ez nemcsak egy a Pál apostol véleményét tükröző kijelentés, hanem magán viseli a Szentléleknek, az embert az isteni igazságokra elvezető Biblia Ihletőjének a jóváhagyását is! Ebből világosan következik, hogy Pál apostol is tudta, hogy az isteni ítéletre még nem került sor, hanem egy eljövendő eseményről van szó, mi több, magát is azok közé sorolja, akiknek az ítéletére a jövőben kerül sor. Péter apostol is ebben a hitben és meggyőződésben élt (1Pt 4:17).

A sok és egymástól nagyon eltérő vélemény közt hogyan juthatunk el az isteni ítélet kérdésének helyes megértésére? Ennek érdekében figyelembe kell vennünk a Biblia néhány jellegzetességét és elvét, amelyet az alábbiakban bemutatunk.

Ne kövessük el mi is a Jézus korabeli Izrael hibáját

E fontos téma tanulmányozásához induljunk ki egy olyan elvből, amely általánosságban az egész Bibliára érvényes. Ha nem vesszük ezt figyelembe, téves következtetésekre juthatunk: csakis a Szentlélek vezetése alatt érzékelhetjük a különbségeket és fedezhetjük fel a Szentírás tökéletes és ésszerű harmóniáját, amely eredetének és szerepének velejárója.

„A Szentlélek irányítása nélkül mindig is az a veszély fenyeget, hogy nagyot csavarunk a Szentíráson, vagy pedig félremagyarázzuk azt. Sokan olvassák a Bibliát, még sincs semmi hasznuk belőle. Sőt sok esetben ártalmukra válik” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*. 704–705. o.).

Anélkül, hogy elmélyednénk a részletekben, megemlítünk néhány példát arra, amikor a Biblia ugyanazon megnevezés alatt két különböző dolgot említ meg, például az Úr Jézus két eljövételét. Két külön eljövételről van szó: az első alkalmával emberként jött el, a második alkalmával viszont dicsőségben fog eljönni, urak Uraként és királyok Királyaként. Mindazonáltal a bibliai textusban, ahol ezekre az eseményekre utalás történik, nincs meghatározva, hogy melyik eljövételre utal a szóban forgó szöveg, például Zsolt 50:3-6 szakasza: „Eljön a mi Istenünk és nem hallgat; emésztő tűz van előtte, s körülötte erős forgószelel. Hívja az egeket onnan felül, és a földet, hogy megítélje népet: Gyűjtsétek elem kegyeseimet, akik áldozattal

erősítik szövetségemet! És az egek kijelentik az ő igazságát, mert az Isten bíró.”

A szövegben nincs megemlítve, hogy a második eljövételről van szó. Ézsaiás 53. részében a bibliai prófécia Jézus első eljövételére utal, amikor Emberként és Isten Báranyaként jelent meg a világon, jóllehet a bibliai szöveg nem pontosít ez irányban. Ézsaiás 61. részében pedig egy még bonyolultabb helyzettel állunk szemben: Az 1. vers és a 2. vers első része az Úr első eljövételének küldetéséről szól, majd hirtelen, minden figyelmeztető előjel nélkül a prófécia olyan eseményekre tér át, amelyek a második advent alkalmával fognak bekövetkezni: „Istenünk bosszúállásának napja”. Láthatjátok, hogy amikor az Üdvözítő a názáreti zsinagógában ezt a próféciát idézte, megállt az „Úr jókedvének esztendeje” kifejezésnél, mivel az ezt követő rész már a második eljövételére vonatkozik. Izrael népe az Úr Jézus nyilvános szolgálatának idején lelki vaksága miatt nem láthatta ezt a különbséget. A zsidók az Úr második eljövetele próféciai szempontjainak teljesedését várták, a Messiás buzdó várói ezért ítélték el és feszítették Őt keresztre.

Hasonló a helyzet a két törvénnyel is: az erkölcsi és a ceremonális törvénnyel. Az első örök, a második időleges. Láthatjuk, hogy napjainkban számos keresztény felekezet úgy viszonyul az erkölcsi törvényhez, mint ami fel lett függesztve, miközben a ceremonális törvény elemeit a maga módján megtartja (a húsvét vagy a pünkösd ünnepére vonatkozó rendeleteket). Való igaz, hogy a ceremonális törvény is örök azok által az igazságok által, amelyeket a jelképei képviselnek, a ceremonális rendeletek gyakorlata azonban ideiglenes volt.

Egy másik példa a bor említése a Bibliában. Nem szeretnék most a héber és a görög kifejezések etimológiai részleteibe bocsátkozni, de nyilvánvaló, hogy ugyanaz a bor nem lehet az Üdvözítő vérenek és a lelki Babilon eretnkségeinek is a szimbóluma. Az első esetében erjedetlen borról (alkoholtartalom nélküli mustról), a második esetében pedig részegítő borról van szó.

Az említett példák által szemléltetett ugyanazon igazság alkalmazandó az isteni ítélet kérdésében is, mivel az isteni ítéletnek vannak különböző, elkülöníthető szakaszai, különböző bírói tanácsal, és a megítélt személyek kategóriája is különbözők. A vizsgálati ítélet keretében csak Isten népe, Isten egyháza ítélte meg. A bíró maga az Atya, az Úr Jézus ügyvédi szerepet tölt be (Dániel 7. Lásd „A nagy küzdelem”, 28. fejezet). Az 1000 év alatti ítélet bírói tanácsát az Úr Jézus és az üdvözültek alkotják, és azokat ítélik meg, akik elutasították az üdvösséget, valamint Sántát és a bukott angyalokat. Folyóiratunk következő számában alá is fogjuk támasztani ezeket a kijelentéseket.

Ha nem értelmezzük helyesen ezeket a szakaszokat, figyelembe véve a Biblia és a Prófétaság Lelke referenciáit, ellentmondásba kerülünk más bibliai kijelentésekkel, amiből zűrzavarok sora keletkezhet, és számolnunk kell ezek káros következményeivel. ■

(Folytatjuk)

Emilian Niculescu, nyugdíjas lelkipásztor

KRISZTUS ÍTÉLŐ-
SZÉKE ELŐTT
EMILIAN
NICULESCU

A MESSIANISZTIKUS IMPERIALIZMUS (V)

Miután megvizsgáltuk az első szövetség jövődöléseinek többségét, beleértve Dániel nagy, kronomessianisztikus próféciáját is, itt az ideje Zakariás próféta könyvének messianisztikus jövődöléseivel is foglalkoznunk. Zakariás (*Zakaryāh ben Berekyahu ben 'Iddo*) Kr. e. 521 és 480 között prófétált, Dárius (*Daryawahuš*) perza király birodalmának fénykorában. Látomásai és jövődölései lenyűgözőek, tele szuggesztív képekkel, köztük néhány jelentős messianisztikus próféciával.

A Messiás – Csemete és a Templom Szeletköve

Zakariás első jelentős jövődölése ekképpen hangzik:

„Halld meg, **Jósua**, te főpap; te és barátaid, akik előtted ülnek, mert **jelképes férfiak** ezek: **Ímé, bizony előhozom az én szolgálmat, Csemetét!** Mert **ímé e kő az, amelyet Jósua elé helyezek; egy kövön hét szem**” (Zak 3:8-9a).

Az első olvasatra kitűnik, hogy nem könnyen érthető próféciával van dolgunk. Jósua munkatársai (az idős papok tanácsa) „jelképes férfiaknak” vannak nevezve, ami a jelen kontextusban profetikusan jelképet jelent. De mit vagy kit jelképeznek? A próféta nem tisztázza ezt, sőt, egy újabb profetikusan gondolatot egészíti ki: Isten világra hoz majd valakit, akit a „szolgám” títullal nevez meg (aki a bibliai történelem szempontjából a legnagyobb jelentőséggel bír). Isten számos nagy embere részesült abban a megtisztetésben, hogy „Isten szolgája” lehetett, köztük Mózes és Dávid¹, de ide sorolhatjuk Izraelt is (Ézs 41:8-9). De mind közül a legmagasabb tisztiséget a Messiás töltötte be (Ézs 42:1; 43:10; 49:3-6; 52:12-53:12).

Ahogy az Isten „szolgája” megnevezés látszólag szerény titulust takar, habár a héber kifejezés (*'ebed*) nemcsak rabszolgákra és szolgákra utal, hanem miniszterekre is (Ézs 37:5), ugyanúgy a Messiásnak adott név is az egyik legszerényebb. A *tsemah* jelentése: növényzet, növényi szál, rügy, sarj, csemete, hajtás. Ez a név (Csemete) megjelenik még más prófétáknál is (Ézs 4:2; Jer 23:5;

33:15), és a zsidó-arám Targum minden alkalommal pontosít, hogy a Messiásról (*Məšihā*), az Úr Felkentjéről van szó.

A „hétszemű kő” képe nem egyértelmű. Milyen kő lehet az, aminek hét szeme, hét oldala, hét ragyogása van?² Egyes fordítók úgy értelmezik, hogy a hét szem nem a kőhöz tartozik, hanem kívülről szemléli a követ (CNS). A Jelenésekben (5:6) újra találkozunk ezzel a hét szemmel, a mennyei Bárány – a mennybe felemeltetett Krisztus szimbóluma – természetfeletti képében. Továbbá a Jelenések könyve kinyilatkoztatja, hogy a „hét” a Szentlélek sokszínű megnyilvánulásaira utaló kifejezés („a hét Lélek”), amit a hét gyertyatartó képvisel (Jel 4:5), és aminek ugyanaz a jelentése, mint a „hét szem”-nek (Jel 5:6).

Zakariás, könyve 3. és 4. fejezetének látomásaiban szintén megemlíti a hét szemet és a hét gyertyatartót, majd a látomás kinyilatkoztatásában feltárul a próféta előtt, hogy Zorobábel sikere – ami a templom újjáépítését illeti – nem erő és hatalom által valósul meg, hanem Isten Lelke által. „Hét van ilyen, az Úrnak szemei ezek, amelyek átpillantják az egész földet” (Zak 4:10; Jel 5:6).

Ami a Zak 3:9 versében szereplő követ illeti, úgy tűnik, nem egy értékes, hét ragyogású kőről van szó, hanem – ahogy Zak 4:7 verse is sugallja – egy építészeti elemről (*hā-ʿeben hāro-šā*), szeletkőről vagy a boltív csúcsában elhelyezett zárókőről:

„Ki vagy te, te nagy hegy? Lapállýa leszel Zorobábel előtt, és felviszi a csúcs-követ, és ilyen kiáltás támad: Áldás, áldás reá!”

A Targum ekképpen értelmezi ezt a szöveget: „Kinek képezed magad, te, ostoba [római] királyság? Zorobábel előtt nem vagy több mint egy pusztaság, és kiderül a Messiás (az Ó Felkentje) személye, akinek nevét régen kiejtették, és aki minden királyság felett uralkodni fog.”

A héber szövegben szereplő éljenzések lefordítása nehéz, mivel a *hēn - hēn lah* kifejezés egyedül itt jelenik meg a Bibliában. Ezért a fordítók ezt többféleképpen fordították: „Hurrá! Hurrá!” (NJB), „Áldás, áldás reá!” (Károli, NRS, NET), „Isten áldja meg!” (NIV), „Minden elismerésünk

„EZT MONDJA
A SEREGEKNEK
URA: ÍMÉ, EGY
FÉRFIÚ, A NEVE
CSEMETE, MERT
CSEMETE TÁMAD
BELŐLE, ÉS MEG-
ÉPÍTI AZ ÚRNAK
TEMPLOMÁT! MERT
Ő FOGJA MEGÉPÍ-
TENI AZ ÚRNAK
TEMPLOMÁT (KIRÁ-
LYI PALOTÁJÁT),
ÉS NAGY LESZ AZ
Ő DICSŐSÉGE, ÉS
ÜLNI ÉS URAL-
KODNI FOG AZ Ő
SZÉKÉBEN, ÉS PAP
IS LESZ AZ Ő SZÉ-
KÉBEN, ÉS BÉKES-
SÉG TANÁCSA LESZ
KETTŐJÜK KÖZÖTT”
(ZAK 6:12-13).

neki!” (TOB). Ezek a kiáltások a Jézushoz intézett hozsannákat idézik, amikor belépett Jeruzsálembe, illetve a Jelenések éljenzését („Méltó vagy!” – Jel 5:9), amely Jézust mint az emberiség Megváltóját és a menny Főpapját ünnepli lelkesen.

A Messiás Isten lelki templomának szegletköve, vagy a boltívének záróköve (Ef 2:20). Más helyen viszont alapköként van megemlítve (Zsolt 118:22; Mk 12:10; ApCsel 4:11; 1Pt 2:7 – Károlinál ezekben a szövegekben is „szegletkő”, a ford. megj.). Végül is miért ne lehetne ez is, az is, az Alfa és az Ómega, Isten munkájának Kezdeté és Vége? A próféta ezt írta Jézus felmenőjéről, a zsidó kormányzóról: „A Zorobábel kezei veték meg e ház alapját, és az ő kezei végzik el azt” (Zak 4:9).

A profetikus kövön feliratot is találunk, amit Isten metszett a felületére:

„Ímé, én faragom annak faragványait, így szól a Seregeknek Ura, és eltörlöm e földnek álnokságait egy napon. Azon a napon, így szól a Seregeknek Ura, ki-ki hívja majd a maga felebarátját a szőlőtő alá és a fügefafa alá” (Zak 3:9-10).

Az, hogy mi lett ebbe a kőbe vésve, nem tudjuk meg, de az üzenet jelentése nyilvánvalóan kapcsolatban áll a nép bűneinek megbocsátásával. Ha a jövődölést a Zorobábel által építendő templomra vonatkoztatjuk, megértjük, hogy a templomi szolgálatok értelme és célja az Istennel való kapcsolatnak az áldozat vére – az engesztelés, a megbocsátás és a megbékélés – általi helyreállítás volt. Amikor ez a megbékélés megvalósult a Messiás napjaiban, várható volt, hogy anyagi és társadalmi áldásban részesül a nép (Jóel 2:22-23; Mik 4:3-4).

Egészen eddig úgy tűnik, hogy Zakariás egy békés Messiást jövődöl: bemutatja a szegletkövet Isten építményében, amelyet a földet kémlelő Gondviselés Hét Szeme tekintete előtt Zorobábel által kezdett és fejezett be; a munka megvalósítása nem katonai erővel, sem anyagi javakkal, hanem a Szentlélek ereje által történik. A próféta biztosít minket, hogy ez a Kő Júda házából származik (Zak 10:3b-41). A *Pinnā* szót (jelentése: szög, szeglet, szegletkő) „vezető”, „fejedelem” értelemben is használták (1Sám 14:38).

A Messiás „sátorcövek”-ként is meg van említve Zak 10:4 versében (nem Károlinál, a ford. megj.), ami szintén békés jelkép. De sátorcövek is válhat fegyverre lelkes nő kezében (Bír 4:21-22; 5:26), akár csak a kő a bölcs asszony kezében (2Sám 11:21). Zakariás ezen utolsó próféciája a Júda Szegletkővéről nem egy az abszolút

pacifizmusra intő jelzés, mivel a kontextusban az Úr haragjáról van szó, amely meg fogja vizsgálni nyájának „pásztorait” és „bűnbakjait”, és „olyanokká teszi őket, amilyen a harcra felékesített ló” (Zak 10:3). Ki lett nyilatkoztatva a próféta számára, hogy Júdából nemcsak a Kő és a Cövek származik, hanem a „harci ív is és minden sarcoló” (*nōgēs*, jelentése: „kormányzó”, „kényúr”, „rabszolgákat felügyelő személy”).

A zsidók „olyanok lettek, mint a hősök, akik az utcák sarát tapodják a harcban, és harcolnak, mert velük van az Úr, és megszegyenítik a lovon ülőket” (5. vers). Izrael a későbbiekben átment az egyiptomi nyomor tengerén, nyomában kiszáradtak a Nílus örvényei, letörte Asszíria kevélységét, és megsemmisítette Egyiptom királyi pálcáját (11. vers).

A Pap-király, a templom Építője, aki az Istennel egyenlő

Zakariásnak a könyve 6:9-15 szakaszában bemutatott próféciája – amelyet a zsidó Targum messianisztikusnak ismer el – látványos módon papként és királyként írja le a Messiást:

„Végy a számkivetésből valóktól: Heldaitól, Tóbiástól és Jedajától; és menj be azon a napon, menj be Jósiának, a Sefániás fiának házába, akik Babilonból jöttek, végy ugyanis ezüstöt és aranyat, és csinálj koronákat, és tedd Jósuának, a Jehosadák fiának, a főpapnak fejére! És szólj néki, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura, mondván: Ímé, egy férfit, a neve Csetete, mert csetete támad belőle, és megépíti az Úrnak templomát! Mert ő fogja megépíteni az Úrnak templomát (királyi palotáját), és nagy lesz az ő dicsősége, és ülni és uralkodni fog az ő székében, és pap is lesz az ő székében, és békesség tanácsa lesz kettőjük között” (Zak 6:10-13).

A leírás dramaturgiai elemeket ölt magára: Zakariás egy rövid jelenet keretében szemlélteti a messianisztikus jövőt. Jósua főpap³ trónra helyeztetik, és jelképesen a fejére tétetik az aranyból és ezüsből készített korona, ami arra enged következtetni, hogy a Messiás (a 3. fejezet Cseteteje) pap és király lesz egy időben. Ez a prófécia utal a Pap-király földi nevére is: Jésua (görögül Jesus). A templom Jahve palotája, és Jahve a király, aki ígéretet tesz a messiási trónt illetően. Átadja Isten az Ő dicsőségét másvalakinek? Semmi esetre sem (Ézs 42:8), mindaddig, míg az Ember-Messiás teljes egységet alkot Istennel.

A „békesség tanácsa” szókapcsolat Ézsaiás jövődölését juttatja eszünkbe (9:6), amelyben a Messiás Csodálatosnak és Tanácsosnak, azaz a béke stratégiájának van bemutatva (a *tanácsos* szó gyakran háborús stratégiát jelentett abban a korban). Itt azonban a béke inkább a menny Ura és a földből feljövő Csetemő közti kapcsolatra utal. A száműzetés előtt Júdea vezetői gyakran voltak konfliktusos helyzetben a menny Királyával, habár a földi királynak a terv szerint az volt a szerepe, hogy – Dávidhoz hasonlóan – Isten fia legyen. A második, a messianisztikus megkoronázás zsoltárából világosan kiderül, mi

A TEMPLOM
SZEGLETKÖVE
FLORIN
LAIU

ZAKARIÁS A TÖRTÉNELEM HOMÁLYA ELLENÉRE ELŐRELÁTTA, HOGY A MESSIÁS NEMCSAK URALKODNI, HANEM SZENVEDNI IS FOG. NEM ZÁRTA KI A KIRÁLYÁG ÉS A KONFLIKTUSOK GONDOLATÁT, VISZONT HANGSÚLYOZTA AZ ELJÖVENDŐ ÜDVÖZÍTŐ BÉKÉS JELLEMÉT.

a zsidó király szerepe. Zakariás prófécija pedig rámutat, hogy az eljövendő Jésua pap-király által megvalósul ez a tökéletes harmónia.

Salamonhoz, a Dávid fiához hasonlóan – akinek a leszármazottja volt Zorobábel – Jésuának kellett felépítenie az Úr templomát. A „templom”-ot jelölő héber szó (*heykāl*) tulajdonképpen „királyi palotát” jelent. A próféta viszont azt mondta, hogy Zorobábel fogja befejezni a Menyeyei Király palotájának megépítését, akkor viszont miért kellett eljőnnie a Messiásnak, hogy megépítse azt? A próféta nem nyújt semmiféle magyarázatot erre a kérdésre, de mivel már megszokhattuk a részéről, hogy jelképekkel operál, s így a templom szegletköve is szimbolikus jelentéssel bír, miért ne vonhatnánk le azt a következőt, hogy magának a templomnak is szimbolikusnak kell lennie?

Az ebben a profetikus jelenetben említett korona a továbbiakban is emléktárgy gyanánt lesz jelen Zorobábel templomában (Zak 6:14), és biztosítékot kapunk arra vonatkozóan, hogy a „távol lévők” is részt fognak venni a templom építésében. De melyik templomról van szó, a Zorobábeléről vagy a másikról? Vagy mindkettőről? (Zak 8:20-23) A prófécianak voltak feltételhez kötött szempontjai is (15. vers).

Az Úr és földi Csemetéje közötti békekés tanács utalhat Isten és a Messiás azon szándékára, hogy előmozdítsa a békét, az Izraellel és az egész emberiséggel való megbékélést. A béke és a háború minden király kötelessége. A béke mint eszményi állapot megőrzése, az erőszak pedig mint utolsó megoldás (úgy az országhatárokon belül a halálbüntetés alkalmazásaként, mint a szomszédos országokkal, védekező hadviselés formájában). Az Úr a tábort – menedékvárát az övéi számára – az Ő temploma (palotája) köré fogja

telepíteni, hogy megvédje a szentélyt és a népet (Zak 9:8).

Izrael királyának (Dávid Csemetéjének) a jövendölés szerint számárháton kellett bemennie Jeruzsálembe, mintegy a béke üzenetét víve magával, nem pedig lóháton (Zak 9:9; Zsolt 20:7; Ézs 31:1). Egész Izrael területéről (Efraimból és Júdeából) kizárta a lovakat, a harci szekereket és a fegyvereket, hogy minden népnek a békét hirdesse, s így uralkodhasson a teljes országban és az egész világon (Zak 9:10; Zsolt 72:8). Az Úr megígéri, hogy magát a népet fogja hatékony fegyverként felhasználni az ellenségeivel szemben, akik között különleges helyet foglalt el Jáván (görög-római civilizáció, Zak 9:13-14). Amikor Jeruzsálemet megtámadták, maga az Úr kelt a védelmére (Zak 12:2-9; 14:2-13).

Zakariás messianisztikus próféciai magába foglalják a 11. és a 13. fejezet jövendöléseit is, amelyek elég összetettek. A jó Pásztort 30 ezüstpénzre becsülik, amely érméket végül a templom olvasztójába dobnak (11:12-13). A hamis próféták elleni buzgóságukban (13:2-5) a zsidók által szegeztek Azt, Aki szabadításukra érkezett közejük (12:10b; 13:3b, 6). Ez a seb azonban a bűntől való megtisztulás forrása lesz számukra (13:1), amikor/ha tudatosul bennük, hogy kit szegeztek át (12:10-14). Akinek a békekés tanácsát kellett majdjan alkotnia Istennel, az Ember-Társnak, Izrael Pásztorának Isten akaratából kellett szenvednie (13:7).⁴

Ilyen látomások által Zakariás a történelem homálya ellenére előrelátta, hogy a Messiás nemcsak uralkodni, hanem szenvedni is fog. Nem zárta ki a királyág és a konfliktusok gondolatát, viszont hangsúlyozta az eljövendő Üdvözítő békekés jellemét. ■

1. 4Móz 12:7-8; Jel 15:3; 2Sám 3:18; Zsolt 89:21.

2. A héber *ʿayin* kifejezés jelentése: *szem* (a látás szerve), *lyuk*, *gyűrű*, *forrás* (1Móz 16:7), *valamint látás, tekintet, ki nézet*, *valaminek a színe* (3Móz 13:55), egyes fordítók szerint *fényszórás, ragyogás* (Ez 1:18, NJB, TOB). További, nagyra becsült fordítások, mint az NRS, a BFC vagy a JPS „hét szint”-ként tolmácsolják (BFC), míg a Targum „hét látó”-ként fordítja a kifejezést.

3. Jósua főpap – a héberben *Yahu-šuf* vagy *Yošuʿa*, az arámban *Yēšūʿa* és a görögben *Iesūs / Jēzus* – pontosan az a név, amit Jézus a születésekor kapott (Mt 1).

4. Az itt használt héber kifejezés a „társ” (*ʿamit*) jelölésére a „testvér”, „(szak)társ”, „felebarát” jelentéssel bír (3Móz 18:20; 19:11, 15, 17; 24:19; 25:14-17). A *ʿamm* főnévből származik („rokon”, „nemzetség”, „emberek”), és így a Messiást Istennel egyenlőként mutatja be, mint akik ugyanahhoz a „nemzetség”-csoportozhoz tartoznak.

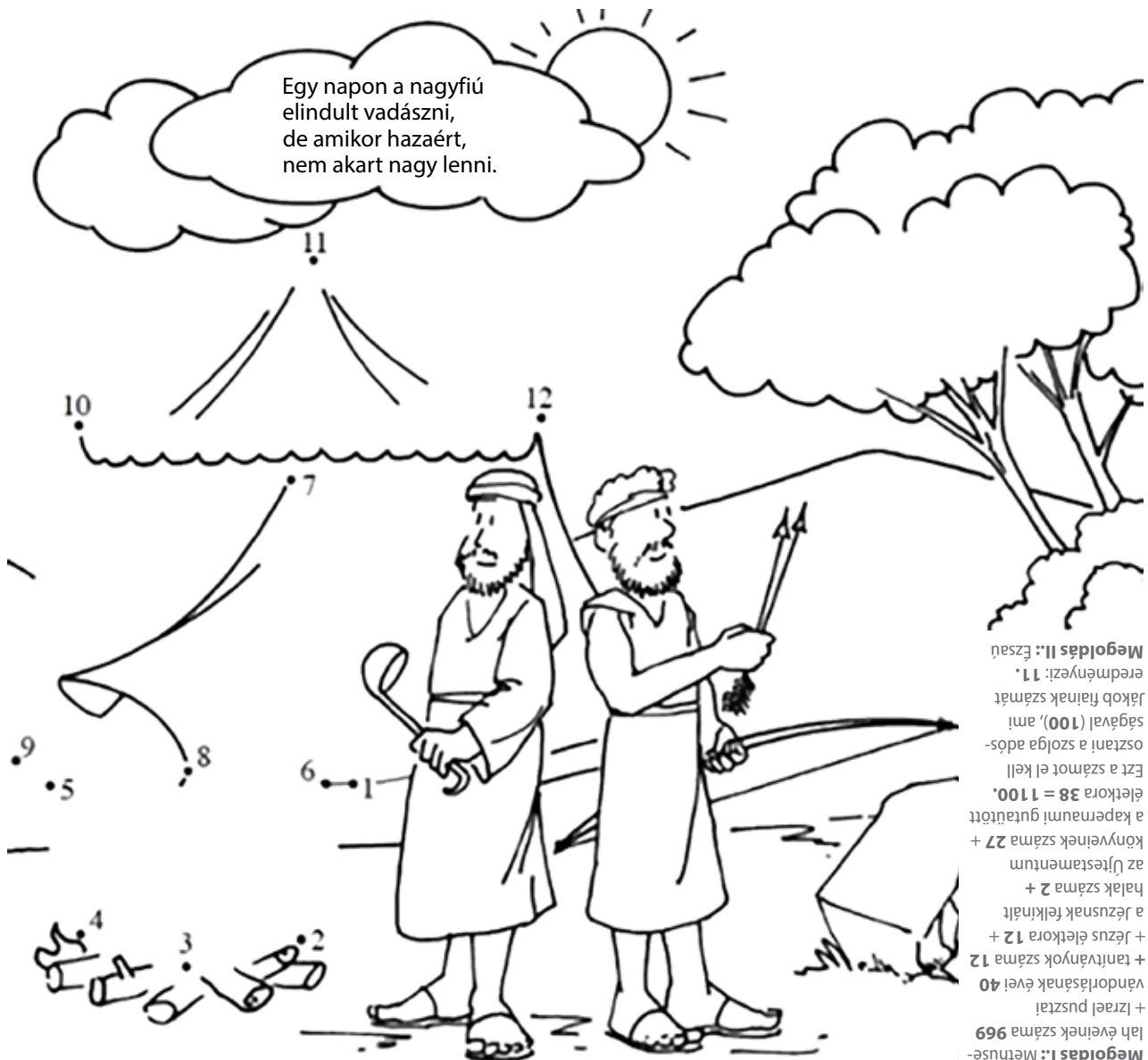
I. JÁTSZVA SZÁMOLJUNK!

Végezzétek el a következő számításokat:

Methusélah életéveihez adjátok hozzá Izrael pusztai vándorlásának éveit; a tanítványok számát; az Úr Jézus életkorát, amikor felment a templomba; továbbá a halak számát, amit a kisleány felkínált Jézusnak; az Újtestamentum könyveinek számát; plusz a Jézus által meggyógyított kapernaumi gutaütött életkorát.

Az így kapott összeget osszátok el annyival, ahány dénárral tartozott gonosz szolgatársának az egyik szolgálta. A kapott szám Jákob gyermekeinek számát jelöli.

II. KI Ő?

Megoldás I.: Methusélah évei száma 969 + Izrael pusztai vándorlásának évei 40 + tanítványok száma 12 + Jézus életkora 12 + Jézusnak felkínált halak száma 2 + az Újtestamentum könyveinek száma 27 + kapernaumi gutaütött életkora 38 = 1100. Ezt a számot el kell osztani a szolgálta adóságával (100), ami Jákob fiainak számát eredményezi: 11.

Megoldás II.: Ézsai

OLVASOK ÉS FELFEDEZEK
ALINA
CHIRILEANU

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

VASÁRNAP

00:00 – Lecția de viață I *ism.* (Mihaela Rusu)
 01:00 – Viața din Cuvânt *ism.* (diverși pastori)
 02:00 – Străinul din Galileea *ism.* (Mihai Brașov & Lucian Cristescu)
 03:00 – Predică *ism.* (Valentin Dănăiață)
 04:00 – Influențe *ism.* (Cătălin Bărbulescu)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Punctul de plecare *ism.* (Adrian Bocăneanu – angol nyelvű műsor)
06:30 – Bátran a jövőbe *ism.* (László-Varga Zoltán – magyar nyelvű műsor)
 07:30 – Pomul vieții *ism.* (diverși pastori)
 08:00 – Focus (Anatolie Tănase)
 09:00 – Din toată inima *ism.* (Ionela Avram)
 09:30 – Viața în grădina (Ileana Ciutan)
 10:00 – Căsuța cu idei (Mioara Mihai)
 11:00 – Microfonul părinților (Anca Porumb)
 11:50 – Carusel *ism.* (Bianca Timșa Stoicescu)
 12:00 – Lecția de viață II (Mihaela Rusu)
 13:00 – Copiii Regelui (angol nyelvű műsor)
 13:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 14:00 – Academica (Emanuel Sălăgean)
 14:30 – Duelul ideilor (Dragoș Mușat)
 15:00 – Dincolo de cuvinte (Adrian Neagu)
 15:30 – Pasiune pentru misiune *ism.* (angol nyelvű műsor)
 16:00 – Duminica împreună (Lavinia Ștefan)
18:00 – Lăthatár (Babos Renáta – magyar nyelvű műsor)
 19:00 – Școala Cuvântului (Florin Ristea)
 20:00 – În centrul atenției (Valeria Sitaru)
 20:50 – Texte și semnificații *ism.* (Gabriel Ișvan)
 21:00 – Tineretea e o artă (Sorin Dinu)
 22:00 – Inima cu minte (Daniel Cirt)
 22:30 – A doua opinie (Cristina Ișvan)
 23:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 23:30 – Dialoguri pentru tineri *ism.* (Costi Gogoneață)

HÉTFO

00:00 – Lecția de viață II *ism.* (Mihaela Rusu)
 01:00 – Duminica împreună *ism.* (Lavinia Ștefan)
 03:00 – Influențe *ism.* (Cătălin Bărbulescu)
 04:00 – Dileme în tranziție *ism.* (angol nyelvű műsor)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Comori din pământ *ism.* (Traian Aldea)
 06:00 – Focus *ism.* (Anatolie Tănase)
 07:00 – În centrul atenției *ism.* (Valeria Sitaru)
 07:50 – Texte și semnificații *ism.* (Gabriel Ișvan)
 08:00 – Start cu Speranță (Edisa Soare-Bucur & Andreea Stanciu & Mircea Mindăianu)
 09:55 – Descendențe (angol nyelvű műsor)
 10:00 – Oameni și povești *ism.* (Penina Cirt)
 10:50 – HopeDiscovery *ism.*
 11:00 – Tineretea e o artă *ism.* (Sorin Dinu)
 12:00 – Educație pentru viață (Lavinia Ștefan)
13:00 – Lăthatár *ism.* (Babos Renáta – magyar nyelvű műsor)
 14:00 – Ediție specială *ism.* (Tiberiu Nica)
 15:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 16:00 – Microfonul părinților *ism.* (Anca Porumb)
 16:50 – Carusel (Bianca Timșa Stoicescu)
 17:00 – Dincolo de cuvinte *ism.* (Adrian Neagu)
 17:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
18:00 – Reménysugár (Babos Renáta – magyar nyelvű műsor)
 18:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 19:00 – Sănătate cu prioritate (Raluca Mateescu)
 19:50 – HopeDiscovery *ism.*
 20:00 – În obiectiv (Alex Natsis)
 21:00 – Adevăruri și perspective (Florin Matei)
 21:50 – Deschide Biblia (Adelin Costache)
 22:00 – Provocările vieții (Adina Tomoiagă)
 22:30 – Lumea religioasă azi (Beatrice Lospa)
 23:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 23:30 – Cliff (angol nyelvű műsor)

KEDD

00:00 – Educație pentru viață *ism.* (Lavinia Ștefan)

01:00 – Sănătate cu prioritate *ism.* (Raluca Mateescu)
 01:50 – HopeDiscovery *ism.*
 02:00 – În obiectiv *ism.* (Alex Natsis)
 03:00 – Adevăruri și perspective *ism.* (Florin Matei)
 03:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 04:00 – Căsuța cu idei *ism.* (Mioara Mihai)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Duelul ideilor *ism.* (Dragoș Mușat)
 06:00 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 06:30 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 07:00 – Sănătate cu prioritate *ism.* (Raluca Mateescu)
 07:50 – HopeDiscovery *ism.*
 08:00 – Start cu Speranță (Edisa Soare-Bucur & Andreea Stanciu & Mircea Mindăianu)
 09:55 – Descendențe (angol nyelvű műsor)
 10:00 – În obiectiv *ism.* (Alex Natsis)
 11:00 – Adevăruri și perspective *ism.* (Florin Matei)
 11:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 12:00 – Repere (Adrian Andrei)
13:00 – Reménysugár *ism.* (Babos Renáta – magyar nyelvű műsor)
 13:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 14:00 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 14:30 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 15:00 – Educație pentru viață *ism.* (Lavinia Ștefan)
 16:00 – Căsuța cu idei *ism.* (Mioara Mihai)
 17:00 – Inima cu minte *ism.* (Daniel Cirt)
 17:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
18:00 – Keresztút (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 18:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 19:00 – Sănătate cu prioritate (Raluca Mateescu)
 19:50 – HopeDiscovery *ism.*
 20:00 – În obiectiv (Laurențiu Prună)
 21:00 – Adevăruri și perspective (Florin Matei)
 21:50 – Deschide Biblia (Adelin Costache)
 22:00 – Provocările vieții (Adina Tomoiagă)
 22:30 – Lumea religioasă azi (Beatrice Lospa)
 23:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 23:30 – Iisus dincolo de aparențe *ism.* (Emil Lazăr)

SZERDA

00:00 – Repere *ism.* (Adrian Andrei)
 01:00 – Sănătate cu prioritate *ism.* (Raluca Mateescu)
 01:50 – HopeDiscovery *ism.*
 02:00 – În obiectiv *ism.* (Laurențiu Prună)
 03:00 – Adevăruri și perspective *ism.* (Florin Matei)
 03:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 04:00 – Tineretea e o artă *ism.* (Sorin Dinu)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Academica *ism.* (Emanuel Sălăgean)
 06:00 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 06:30 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 07:00 – Sănătate cu prioritate *ism.* (Raluca Mateescu)
 07:50 – Hope Discovery *ism.*
 08:00 – Start cu Speranță (Edisa Soare-Bucur & Andreea Stanciu & Mircea Mindăianu)
 09:55 – Descendențe (angol nyelvű műsor)
 10:00 – În obiectiv *ism.* (Laurențiu Prună)
 11:00 – Adevăruri și perspective *ism.* (Florin Matei)
 11:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 12:00 – E bine să știi (Dana Bordeianu)
13:00 – Keresztút *ism.* (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 13:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 14:00 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 14:30 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 15:00 – Repere *ism.* (Adrian Andrei)

16:00 – Taine din Scripturi *ism.* (Costi Gogoneață)
 16:50 – Luminii din trecut *ism.* (Adrian Neagu)
 17:00 – Duelul ideilor *ism.* (Dragoș Mușat)
 17:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
18:00 – Keresztút (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 18:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 19:00 – Sănătate cu prioritate (Raluca Mateescu)
 19:50 – HopeDiscovery *ism.*
 20:00 – În obiectiv (Sorin Dinu)
 21:00 – Adevăruri și perspective (Florin Matei)
 21:50 – Deschide Biblia (Adelin Costache)
 22:00 – Provocările vieții (Adina Tomoiagă)
 22:30 – Lumea religioasă azi (Beatrice Lospa)
 23:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 23:30 – Duelul ideilor *ism.* (Dragoș Mușat)

CSÜTÖRTÖK

00:00 – E bine să știi *ism.* (Dana Bordeianu)
 01:00 – Sănătate cu prioritate *ism.* (Raluca Mateescu)
 01:50 – Hope Discovery *ism.*
 02:00 – În obiectiv *ism.* (Sorin Dinu)
 03:00 – Adevăruri și perspective *ism.* (Florin Matei)
 03:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 04:00 – Invincibilii *ism.* (Mădălin Avramescu)
 04:50 – Ascende *ism.* (Daniel Bota)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Iisus dincolo de aparențe *ism.* (Emil Lazăr)
 06:00 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 06:30 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 07:00 – Sănătate cu prioritate *ism.* (Raluca Mateescu)
 07:50 – HopeDiscovery *ism.*
 08:00 – Start cu Speranță (Edisa Soare-Bucur & Andreea Stanciu & Mircea Mindăianu)
 09:55 – Descendențe (angol nyelvű műsor)
 10:00 – În obiectiv *ism.* (Sorin Dinu)
 11:00 – Adevăruri și perspective *ism.* (Florin Matei)
 11:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 12:00 – Vremea întrebărilor (Florin Ristea)
13:00 – Keresztút *ism.* (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 13:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 14:00 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 14:30 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 15:00 – E bine să știi *ism.* (Dana Bordeianu)
 16:00 – Invincibilii *ism.* (Mădălin Avramescu)
 16:50 – Ascende *ism.* (Daniel Bota)
 17:00 – Copiii Regelui *ism.* (angol nyelvű műsor)
 17:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
18:00 – Keresztút (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 18:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 19:00 – Oameni și povești (Penina Cirt)
 19:50 – HopeDiscovery *ism.*
 20:00 – Ediție Specială (Tiberiu Nica)
 21:50 – Deschide Biblia (Adelin Costache)
 22:00 – Provocările vieții (Adina Tomoiagă)
 22:30 – Lumea religioasă azi (Beatrice Lospa)
 23:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 23:30 – Academica *ism.* (Emanuel Sălăgean)

PÉNTEK

00:00 – Vremea întrebărilor *ism.* (Florin Matei)
 01:00 – Ediție specială *ism.* (Tiberiu Nica)
 02:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 03:00 – Portative și portrete *ism.* (Penina Cirt)
 04:00 – În centrul atenției *ism.* (Valeria Sitaru)
 04:50 – Texte și semnificații *ism.* (Gabriel Ișvan)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Viața în grădina *ism.* (Ileana Ciutan)
 06:00 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 06:30 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 07:00 – Oameni și povești *ism.* (Penina Cirt)
 07:50 – HopeDiscovery *ism.*

08:00 – Start cu Speranță (Edisa Soare-Bucur & Andreea Stanciu & Mircea Mindăianu)
 09:55 – Descendențe (angol nyelvű műsor)
 10:00 – Viața în grădina *ism.* (Ileana Ciutan)
 10:30 – Comori din pământ *ism.* (Traian Aldea)
 11:00 – Fii sănatos! (angol nyelvű műsor)
 12:00 – Lecția de viață I (Mihaela Rusu)
13:00 – Keresztút *ism.* (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 13:55 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 14:00 – Provocările vieții *ism.* (Adina Tomoiagă)
 14:30 – Lumea religioasă azi *ism.* (Beatrice Lospa)
 15:00 – Vremea întrebărilor *ism.* (Florin Matei)
 16:00 – Portative și portrete *ism.* (Penina Cirt)
 17:00 – A doua opinie (Cristina Ișvan)
 17:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
18:00 – Keresztút (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 18:55 – Descendențe (angol nyelvű műsor)
 19:00 – Pâinea cea de toate zilele (Lucian Cristescu)
 19:30 – Știri din lumea adventistă (angol nyelvű műsor)
 20:00 – Taine din Scripturi (Costi Gogoneață)
 20:50 – Luminii din trecut (Adrian Neagu)
 21:00 – Jurnal de credință (Beatrice Lospa)
 21:50 – Deschide Biblie (Adelin Costache)
 22:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 22:30 – Pomul vieții (diverși pastori)
 23:00 – Semnele timpului (Beni Ghegoiu)
 23:50 – Texte și semnificații (Gabriel Ișvan)

SZOMBAT

00:00 – Școala Cuvântului *ism.* (Florin Ristea)
 01:00 – Fii sănatos (angol nyelvű műsor)
 02:00 – Pâinea cea de toate zilele *ism.* (Lucian Cristescu)
 02:30 – Știri din lumea adventistă *ism.* (angol nyelvű műsor)
 03:00 – Taine din Scripturi *ism.* (Costi Gogoneață)
 03:50 – Luminii din trecut *ism.* (Adrian Neagu)
 04:00 – Jurnal de credință *ism.* (Beatrice Lospa)
 04:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)
 05:00 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 05:30 – Cliff *ism.* (angol nyelvű műsor)
 06:00 – A doua opinie *ism.* (Cristina Ișvan)
06:30 – Keresztút *ism.* (Amota Lóránt – magyar nyelvű műsor)
 07:25 – Descendențe *ism.* (angol nyelvű műsor)
 07:30 – Pomul vieții *ism.* (diverși pastori)
 08:00 – Predică (Valentin Dănăiață)
 09:00 – Comori din pământ (Traian Aldea)
 09:30 – Iisus dincolo de aparențe (Emil Lazăr)
 10:00 – Școala Cuvântului *ism.* (Florin Ristea)
 11:00 – Viața din Cuvânt (diverși pastori)
 12:00 – Străinul din Galileea (Mihai Brașov & Lucian Cristescu)
 13:00 – Pasiune pentru misiune (angol nyelvű műsor)
 13:30 – Popas de suflet *ism.* (Andra Croitoru)
 14:00 – Influențe (Cătălin Bărbulescu)
 15:00 – Din toată inima (Ionela Avram)
 15:30 – Dialoguri pentru tineri (Costi Gogoneață)
 16:00 – Semnele timpului *ism.* (Beni Ghegoiu)
 16:50 – Texte și semnificații *ism.* (Gabriel Ișvan)
 17:00 – Dileme în tranziție (angol nyelvű műsor)
18:00 – Bátran a jövőbe (László-Varga Zoltán – magyar nyelvű műsor)
 19:00 – Punctul de plecare (Adrian Bocăneanu – angol nyelvű műsor)
 20:00 – Portative și portrete (Penina Cirt)
 21:00 – Invincibilii (Mădălin Avramescu)
 21:50 – Ascende *ism.* (Daniel Bota)
 22:00 – Popas de suflet (Andra Croitoru)
 22:30 – Pomul vieții (diverși pastori)
 23:00 – Jurnal de credință *ism.* (Beatrice Lospa)
 23:50 – Deschide Biblia *ism.* (Adelin Costache)

